

Syksyllä puutarhaan valmistellaan uusi kevät

**Fiksu varmistaa lämmitys-
järjestelmän kunnon ajoissa**

6

**Lajittelu tavaksi muuallakin
kuin kotioiloissa**

14

Toholampi

- kotiin luonnolliseen kotilaaksoon!

Etsitkö tontteja, tilaa tai asuntoa Toholammilta? Vapaita tontteja löytyy keskustan tuntumasta sekä omaa rauhaa kaipaaville myös taajama-alueen ulkopuolelta. Alueen sijainti on paras mahdollinen - Toholammilta on helppo liikkua joka suuntaan!

Hyvää elämää ja sujuvaa arkea

Toholammilla pääset harrastamaan monipuolisesti. Lestijoki sekä upeat luontokohteet tarjoavat mahdollisuuksia niin melojille, eräilijöille kuin luontoretkeilijöillekin. Upouudet liikuntakenttä ja urheiluhalli tarjoavat monipuoliset mahdollisuudet vaikkapa yleisurheiluun ja pallopeleihin.

Toholammin kulttuurisali tunnetaan ympäri maakuntaa laadukkaana konserttisalinä. Kunnan koulut ja varhaiskasvatus panostavat kehitykseen ja hyödyntävät ennakkoluulottomasti uutta opetusteknologiaa ja -menetelmiä. Koulukeskuksen ja varhaiskasvatuksen toimivat tilat sijaitsevat aivan harrastusmahdollisuuksien läheisyydessä!

Lue lisää: www.toholampi.fi

TOHOLAMPI
luonnollinen kotilaakso

Joko olet
tutustunut?

www.omakotilehdet.fi

**JA-KO
BETONI**

VALMISBETONI

Myynti:

☎ Thomas Nyberg 045 630 0190

VALMISBETONITILAUKSET

☎ Pietarsaari 040 678 2720

☎ Kokkola 040 678 2730

☎ Seinäjoki 040 678 2740

☎ Mustasaari 040 678 2750

☎ Närpiö 040 678 2760

BETONITUOTTEET

Myynti:

☎ Sami Miettinen 0400 153 304

☎ Teemu Pohjonen 040 777 0119

www.jakobetoni.fi

VENEET VESILLE

AKU-trailerit kesäiseen hintaan

Huom!
Tarjoustuotteita
on rajoitettu erä.

UUDEN SUKUPOLVEN AKU BX -TRAILERIT ERIKOISVARUSTEIN* AGCO SUOMELTA!

AKU BX600-R EC0590AKS

- Valorunko toimii askelmana
- Valot 20 mm aiempaa korkeammalla, parempi suoja vedeltä
- Vetoaisan pituussäätö 200 mm, 100 mm portain
- Vahvistettu tukipyörän kiinnitys
- Hitsattu ja upposinkitty runko
- Kokonaispaino 600 kg
- Kantavuus 470 kg
- Pituus 455 cm, leveys 160 cm
- Maksimi veneen pituus 450 cm
- Kumivääntöjousi
- Renkaat: 155/80 R13 84N M+S

TARJOUS! 1 050 €
Norm. 1 270 €
30 päivän alin hinta 1050 €

2 kpl kulkutasoja kaupanpäälle!

AKU BX750-LW PRO EC0586AKS

- Valorunko toimii askelmana
- Led-valot, 20 mm aiempaa korkeammalla, parempi suoja vedeltä
- Lasketut poikkipalkit, kölitaso 90 mm alempana
- Vetoaisan pituussäätö 200 mm, 100 mm portain
- 4-lehtiset KNOTT-lehtijouset
- Vahvistettu vetopää (1500 kg)
- Vahvistettu tukipyörän kiinnitys
- Hitsattu ja upposinkitty runko
- Kokonaispaino 750 kg
- Kantavuus 564 kg
- Pituus 545 cm, leveys 209 cm
- Maksimi veneen pituus 540 cm
- Renkaat: 155/80 R13 84N M+S

TARJOUS! 1 450 €
Norm. 1 804 €
30 päivän alin hinta 1450 €

2 kpl kulkutasoja kaupanpäälle!

AKU BX750-R EC0588AKS

- Valorunko toimii askelmana
- Valot 20 mm aiempaa korkeammalla, parempi suoja vedeltä
- Lasketut poikkipalkit, kölitaso 90 mm alempana
- Vetoaisan pituussäätö 200 mm, 100 mm portain
- Sivutuet säädettävissä ylös-alas ja oikealle-vasemmalle
- Vahvistettu tukipyörän kiinnitys
- Hitsattu ja upposinkitty runko
- Kokonaispaino 750 kg
- Kantavuus 589 kg
- Pituus 545 cm, leveys 190 cm
- Maksimi veneen pituus 540 cm
- Kumivääntöjousi
- Renkaat: 155/80 R13 84N M+S

TARJOUS! 1 255 €
Norm. 1 542 €
30 päivän alin hinta 1255 €

2 kpl kulkutasoja kaupanpäälle!

**Kovia tarjouksia
nyt myös muista
AKU-malleista. Kysy!**

AGCO SUOMI OY Kauppakaari 8, Kokkola

Daniel Mattsson, 040 145 5588

Jerker Mattsson, 040 725 4036

Tarjoushinnat niin kauan kuin tavara riittää.

Omakoti

www.omakotilehdet.fi

facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2025	vko	7
Nro 2/2025	vko	15
Nro 3/2025	vko	21
Nro 4/2025	vko	32
Nro 4/2025	vko	41

Jakelu ja levikki

Jakelulevikki 10 000 kpl

Pientalot Kannuksen, Kaustisen, Kokkolan ja Toholammen taajamissa.

Kustantaja

Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Julkaisija

Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja

Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus

Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti

Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus

Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino

Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva

Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Ajankohtaista
- 6 Lämmitysjärjestelmien ylläpito
- 9 Lakipalsta
- 10 Tunnelmallinen syyspiha
- 12 Kotitalkkaripalvelut
- 14 Omakotiasukkaan jätehuolto
- 16 Talon lisäeristäminen
- 18 LVI- ja sähkötyöt keittiöremontissa
- 20 Autonhuolto talvikaudeksi
- 22 Ajanviete
- 23 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

”Laitetaan listalle.”

Uudenkarheassa omakotitalossa asuja pääsee asumises-
saan vielä helpolla. Vähänkin vanhemman talon omista-
ja kuitenkin tietää, miten omakotiasujan työlista tuppaa
elämään – ja venymään. Kun yksi korjaus- tai ylläpitotarve
ilmoittaa itsestään ja sen saa hoidettua alta pois, pian sen
seuraksi löytyykin liuta muita.

Monesti käy niin, että mielessä pyöritelty työlista jääkin vain
nimenomaan ajatuksen tasolle – ”Hoidan tuon kunhan jou-
dan” -asteelle. Asiat eivät odotellessa kuitenkaan korjaudu
itsestään. Mikä siis neuvoksi?

Kun aiheesta keskustelee rakennusalan ammattilaisten
kanssa, yksi asia korostuu jatkuvasti: systemaattisuus. Moni
alalla peräänkuuluttaa talon huoltokirjan laatimista, ja rin-
nastaa omakotitalon ylläpidon auton ylläpitoon – sen mää-
räaikaishuollot kun osataan jo tehdä ajallaan aivan rutiinilla.

Kun asiat ovat valmiiksi paperilla, ne on huomattavasti hel-
pompia ottaa myös työn alle. Silloin on myös helpompi hah-
mottaa, mitkä asiat ovat kiireellisempiä kuin toiset. Omako-
titalon ylläpidossa kun työ ei tekemällä lopu, joten kaikkea ei
kannata yrittää hoitaa yhdellä kertaa.

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

Kokkolattia
AHOLA OY

Laminaatin ja parketin
asennukset, puulattioiden
hionta ja pintakäsittely.

Kokkolattia Ahola Oy
www.kokkolattia.fi
puh. 050 564 8831

NUNNAUUNI

**MYynti,
ASENNUS
JA HUOLTO**

- tilaa ilmainen
mitoituskäynti

uunimestari
Pentti Porrassalmi
0400 866 180
pentti.porrassalmi@gmail.com

» LYHYESTI

Ratkaisu kodinkonehuoltajapulaan – uuden pilottikoulutuksen tavoitteena lyhentää kodinkoneiden huoltojonoja ja tukea kiertotaloutta Suomessa

Suomessa kodinkonehuoltajien vähäisestä määrästä on muodostunut haaste, totesi Elektroniikka- ja kodinkonekaupan yhdistys ETKO ry tiedotteessaan kesäkuussa.

Kodinkonehuoltajien koulutusta ei ole järjestetty yli kymmeneen vuoteen, mikä on johtanut yhdistyksen mukaan merkittävään osaajapulaan. Tilanne on kriittinen, sillä Suomessa myydään vuosittain pitkälti yli miljoona isoa kodinkonetta, ja huoltojonot ovat jo nyt pitkiä. Lisäksi nykyiset kodinkonehuoltajat ovat keskimäärin ikääntyneitä, ja huoltopalvelut ovat keskittyneet suurempiin kaupunkeihin – harvaan asutuilla seuduilla korjauksista ei ole välttämättä saatavilla lainkaan.

Huoltojonot ovat pitkiä, ja tulevaisuudessa kodinkonehuoltajien tarve tulee vain kasvamaan, sillä kiertotalous on EU:n kärkihankkeita. Right to Repair -direktiivin tavoitteena on pidentää tuotteiden käyttöikää ja vähentää sähkö- ja elektroniikkajätettä korjaamalla laitteita.

Elektroniikka- ja kodinkonekaupan yhdistys ETKO ry, Suomen Kodinkonehuoltojen Liitto SKHL ja Vantaan ammattiopisto Varia ovat yhdessä ratkaisemassa Suomen osalta EU:n laajuista haastetta ja vaikuttamassa ratkaisun löytämiseen. Organisaatiot ovat yhteistyössä

suunnitelleet kodinkonehuoltajien koulutusohjelman, jonka on tarkoitus lisätä kodinkonehuoltamisen ammattilaisia Suomessa.

Koulutuspilotti toteutetaan yhteistyössä alan yritysten kanssa: mukana ovat Miele, Electrolux, BSH (Bosch-Siemens) ja Samsung. Yhteistyömalli takaa, että koulutuksen sisältö vastaa suoraan alan todellisia tarpeita ja antaa opiskelijoille parhaat mahdolliset valmiudet työelämään. Pilottikoulutus alkaa syksyllä 2025.

Koulutusohjelma ja sillä tavoiteltava ammatiosaaminen ovat merkittäviä askeleita kohti kestävämpiä kulutustottumuksia. Koulutusohjelma tukee EU:n tavoitteita ja parantaa suomalaisten arkea kodinkoneiden kunnostettavuuden kautta. Lisäksi koulutus tarjoaa valmistuneille suoran väylän työllistyä huoltoalan yrityksiin.

– Tarve kodinkonehuoltajien ammatilliselle koulutukselle on todellinen – kodinkonehuoltajien osaajapula vaikuttaa negatiivisesti suomalaisten arkeen, sillä toimivat kodinkoneet ovat arjen sujuvuuden kulmakivi. ETKO, SKHL ja Varia haluavat varmistaa, että suomalaisilla on jatkossakin mahdollisuus laadukkaisiin ja oikea-aikaisiin kodinkonehuoltopalveluihin, kertoo **Taina Luukkainen**, ETKO ry:n toimitusjohtaja.

Freepik

Tukes selvittää pihasaunapakettien turvallisuutta valvontahankkeessa

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ilmoitti kesällä käynnistävänsä valvontahankkeen, jossa tarkastellaan markkinoille saatettavien pihasaunojen turvallisuutta. Erytystä huomiota hankkeessa kiinnitetään alle 30 m² kokosiin pihasaunoihin, jotka on uuden rakentamislain mukaisesti vapautettu rakentamislupasta. Tukesille tulleiden ilmoitusten perusteella joissakin valmiina myytävissä pihasaunoissa on puutteita, jotka aiheuttavat paloriskin. Tukes selvittää pihasaunojen paloriskien lisäksi muun muassa kantavien rakenteiden vaatimustenmukaisuutta.

– Vaikka rakentamislupaa ei alle 30 m² rakennuksille tarvita, rakentamiseen liittyviä määräyksiä on kuitenkin noudatettava aivan kuten ennenkin. Kiinteistön rakennusoikeuden ylittäminen ei ole sallittua, ja myös muita kaavamääräyksiä sekä etäisyyksiä naapurikiinteistöihin ja niiden rakennuksiin on noudatettava. Lisäksi rakentamismääräykset, kuten paloturvallisuus

ja jätevesivaatimukset, velvoittavat edelleenkin rakentajaa, sanoo ylitarkastaja **Petri Kulmala**.

Saunapakettien pitää olla turvallisia ja vaatimustenmukaisia

– Pihasaunapakettien on täytettävä rakentamislain mukaisesti rakennuksia koskevat olennaiset tekniset vaatimukset. Tällaisia ovat muun muassa paloturvallisuus, kantavien rakenteiden lujuus ja vakaus sekä käyttöturvallisuus. Esimerkiksi kantavat puurakenteet tulee mitoittaa kestäämään rakennuspaikan lumi- ja tuulikuormat, Kulmala kertoo.

Rakentamislain uudistus ei myöskään ole vapauttanut sähkötyötä ”jokamiehenomaisuudella” tehtäväksi, vaan sähkötyö vaatii tekijäksi edelleen sähköalan ammattilaisen.

Tukesin valvontahankkeen tavoitteena on varmistaa, että markkinoille saatettavat pihasaunat ovat turvallisia käyttää. Tukes voi tarvitta-

essa ryhtyä toimenpiteisiin turvallisuudeltaan puutteellisten tuotteiden myynnin rajoittamiseksi tai niiden poistamiseksi markkinoilta.

Varmista, että tulisijassa ja savupiipussa on CE-merkintä

Tulisijan ja savupiipun asennuksessa tulee huomioida, että tuotteet ovat CE-merkittyjä, savupiippu ja tulisija ovat yhteensopivia ja niiden suojaetäisyydet täyttyvät.

Tukesin tietoon on tullut tapauksia, joissa asiakas on ostanut valmiin saunapakettin ja vahinkotilanteessa on käynyt ilmi, että tulisijan, yhdysputken tai savupiipun suojaetäisyydet eivät ole täyttäneet valmistajan määrittämiä etäisyyksiä. Paloturvallisuusriskinä voi olla myös se, ettei savupiipun korkeus täytä kansallisia vaatimuksia, eikä savupiipun katto- tai seinäpäivientä ole toteutettu valmistajan ohjeiden mukaisesti.

Mukavuudet kesämökille – näin onnistut kylpyhuoneen ja vesi-WC:n rakentamisessa

Yhä useampi suomalainen kaipaa mökillään WC:ltä ja kylpyhuoneelta samaa mukavuutta, mihin on kaupungissa tottunut. Asiointi pikkulassa pimeässä tai sateessa ei ole sellaista.

Kylpyhuoneratkaisuihin erikoistunut Geberit käsitteli kesällä tiedotteessaan sitä, mitä vesi-WC:n ja kylpyhuoneen rakentaminen mökille edellyttää. Ennen töihin ryhtymistä on hyvä selvittää monia niin käytännön tekemiseen kuin rakennuslupiin liittyviä asioita.

Ensimmäinen askel on selvittää, tarvitseeko suunniteltu rakennustyö luvan. Useimmiten kylpyhuoneen tai WC:n rakentaminen vaatii sellaisen, varsinkin jos hankkeeseen liittyy vesijohto- ja viemäroinitöitä tai rakennuksen laajentaminen. Lupa haetaan kunnan rakennusvalvonnasta, ja siihen tarvitaan yleensä avuksi pätevä rakennussuunnittelija.

Lisäksi mikäli mökillä ei ole aiemmin ollut vesihuoltoa, tarvitaan usein myös suunnitelma jätevesijärjestelmästä ja mahdollisesti ympäristöviranomaisen hyväksyntä.

Vesihuolto – mistä vesi tulee ja mihin se menee?

Geberit muistutti WC:n ja kylpyhuoneen vaativan luotettavan veden saannin ja tehokkaan jäteviesien käsittelyn. Helpoin tilanne on taajamien lähellä sijaitsevilla kesäasunnoissa, jotka voivat liittyä kunnalliseen vedenjakeluverkkoon. Toisaalta mitä kauempana mökki sijaitsee kunnallisesta runkoverkosta tai osuuskunnan päälinjasta, sitä kalliimmaksi liittyminen tulee.

Ennen päätöstä kannattaa pyytää tarjous paikalliselta vesilaitokselta tai osuuskunnalta, sillä kustannukset voivat vaihdella jopa naapuritonttien välillä. Myös vaihtoehtoja, kuten omaa porakaivoa

ja harmaavesisuodatinta kannattaa vertailla, jos kunnallinen liitymä osoittautuu liian kalliiksi.

Jätevedet jaetaan harmaisiin vesiin, joita ovat tiski- ja pesuvedet, sekä WC:n mustiin vesiin, jotka vaativat tehokkaampaa puhdistamista. Jos mökiltä on kohtuullisen etäisyyden sisällä yhteys kunnalliseen viemäriverkostoon, mustat jätevedet tulee yleensä ohjata sinne. Muussa tapauksessa mökille pitää rakentaa saostuskaivo tai pienpuhdistamo. Harmaille vesille riittää, että ne suodatetaan ennen maahan imeyttämistä.

Talotekniikka – vettä säästävä WC-istuin on fiksu valinta kesäkotiin

Kylpyhuone vaatii kunnollisen vedenieristyksen, lattiakaadon, ilmanvaihdon ja lämmityksen – aivan kuten kaupungissakin. Mökkiolosuhteissa näiden toteuttaminen

vaatii kuitenkin enemmän suunnittelua. Lattiamateriaalin valinnassa on tärkeää suosia kosteuden ja kulutuksen kestäviä ratkaisuja. Vesiputket ja viemärit tulee asentaa niin, etteivät ne jäädy talvella – tai vaihtoehtoisesti ne pitää pystyä tyhjentämään talvikaudeksi.

Jos vesijärjestelmät pitää tyhjentää talven ajaksi, kannattaa tämä huomioida jo kalusteita valitessa.

– Vesilukkoihin pitää päästä kätevästi käsiksi, ja ne pitää olla helposti irrotettavissa, muistuttaa Geberitin tuotepäällikkö **Marko Polvi**. Myös vettä säästävät huuhtelutekniikat ovat kesäasunnoilla arvoisaan, etenkin jos mökki sijaitsee kunnallisen jätevesijärjestelmien ulkopuolella ja ylimääräisiä likavesiä ei kaivata.

– Kun jätevedet kerätään umpisäiliöihin, kannattaa tietenkin suosia tekniikoita, jotka säästävät vettä, Polvi sanoo.

Rakentamisessa orastavaa elpymistä – uhkaako kansallinen regulaatio hidastaa alan toipumista entisestään?

Puutuoteteollisuus ry ilmaisi kesäkuussa huolensa siitä, että lausunnoilla olevat rakennusten energiatehokkuusasetukset nostaisivat esityssä muodossa merkittävästi niin uudis- kuin korjausrakentamisen kustannuksia ja hidastaisivat näin alan toipumista.

– Yksittäisten rakennevaatimusten korostaminen lausunntoluonnoksessa rajoittaa teknologianeutraalia lähestymistapaa ja ohjaa suunnittelua pois resurssiviisaasta ja ilmastokestävästä kokonaisratkaisusta. Rakennusten energiatehokkuutta tulee tarkastella kokonaisenergiankulutuksen ja ilmastovaikutusten näkökulmasta – ei yksittäisten U-arvojen perusteella, toteaa Puutuoteteollisuuden toimitusjohtaja **Matti Mikkola**.

Puutuoteteollisuus on huolissaan regulaation vaikutuksesta orastavaan rakentamisen kasvuun.

– Asetusluonnos sisältää perusteltuja tavoitteita energiatehokkuuden lisäämiseksi, mutta sen soveltamisessa on tärkeää säilyttää rakentamisen tekninen ja taloudellinen realismi sekä tu-

kea vähähiilisten ratkaisujen, kuten puurakentamisen, kehitystä ja kilpailukykyä, Mikkola jatkaa.

Suhdannetilanne tarjoaa mahdollisuuden, mutta epävarmuudet varjostavat näkymiä

Forecon Oy:n mukaan asuntoaloitusten määrä (vuosisumma) on tällä hetkellä noin 18 500 asuntoa, jossa on tuhannen asunnon nousu vuodenvaihteeseen verrattuna. Aloitusten pinessä virkistymisessä on suuria alueellisia eroja – erityisesti Turun ja Tampereen seutu erottuvat kasvun vetureina. Uusien ja vanhojen asuntojen suuri hintaero hidastaa kuitenkin edelleen uusia aloituksia monilla alueilla.

Muun kuin asuntorakentamisen kehitys näyttää huolestuttavalta – aloitusten määrä laski noin neljänneksellä, vaikka vielä alkuvuodesta arvioitiin merkittävää 10 % kasvua.

Puurakentamisen osuus talonrakentamisessa on pysynyt reilussa neljänneksessä viime vuosina, mikä osoittaa materiaalin kysynnän vakauden. Puukerrostalojen markkinaosuus on kään-

tynyt hienoiseen nousuun vaikean viime vuoden jälkeen. Omakotitaloista jopa yli 90 % toteutetaan puurakenteisina. Toimitilapuolella julkisten puurakennusten osuus on kasvanut samalla kun liike- ja toimistorakennusten osuus on laskenut.

Kustannuskehitys tukee rakentamista – ainakin toistaiseksi. Vaikka yksittäisten materiaalien hinnat ovat nousseet, tarjoushintaindeksi on laskenut yli 10 % vuoden 2023 huipulta. Tämä luo tilaajille mahdollisuuden edistää toteutuskelpoisia hankkeita suhdanteen ollessa rakentajalle suotuisa.

Rakentaminen onkin Puutuoteteollisuus ry:n mukaan toipumassa, mutta herkässä vaiheessa. Vaikka tarjoushinnat ovat laskussa ja asuntorakentamisessa näkyy orastavaa elpymistä, esitetyt energiatehokkuusvaatimukset (EPBD) uhkaavat nostaa kustannuksia ja jarruttaa kehitystä. Uusien säädösten pelätään ohjaavan ratkaisuihin, jotka voivat lisätä rakentamisen päästöjä, heikentää teknologista valinnanvapautta ja hidastaa koko alan elpymistä – erityisesti silloin, kun markkinat näyttäisivät valmiilta nousuun.

Kaikki lämpöpumput tarvitsevat sekä kiinteistön omistajan toimenpiteitä että aika ajoin ammattilaisen huoltoa.

Teksti: Ulla Sirén

Turvallista lämpöä omaan kotiin

Olipa käytössä sitten mikä tahansa lämmitysjärjestelmä, fiksu omakotiasuja varmistaa talonsa lämmityksen kunnan hyvissä ajoin ennen lämmityskauden alkua. Huoltoa kun voi olla vaikeampi saada alan kiireimpään sesonkiaikaan – ainakaan nopeasti.

Lämmitysjärjestelmän syyshuolto kuuluu asiaan, kun omakotitaloa valmistellaan pitkää talvea varten. Eri lämmitysjärjestelmät vaativat erilais- ta huoltoa ja huomiota; esimerkiksi erilaiset lämpöpumput pitää huol- ta ja puhdistaa säännöllisesti, kun taas sähkölämmitys on käytännössä huoltovapaa järjestelmä. Kodin läm- pö pysyy kaikissa tapauksessa turval- lisena, kun laitteet on puhdistettu ja säädetty oikein alkavaa kylmää kaut- ta ajatellen.

Syksy on lämmitysjärjestelmien asentajien ja huoltajien kiireisintä ai-

kaa, joten on hyvä tarkistaa kodin jär- jestelmän toiminta ja tarvittaessa va- rata huolto ajoissa.

Helpot ja huoltovapaat

Kaukolämpö on paikallisesti tuotet- tua lämpöenergiaa, jonka hinta pysyy melko vakaana, koska se ei ole riip- puvaista kansallisesta tai kansain- välisestä energiantuotannosta. Toi- saalta liittymis- ja käyttömaksut voi- vat olla korkeat suhteessa muiden lämmitysmuotojen hintoihin. Mikä- li kaukolämpöverkkoon liittyminen

on mahdollista, se on omakotiasujal- le suhteellisen helppo ratkaisu. Kau- kolämpö on palvelu, jonka ylläpito, korjaukset ja ylipäättään kaikki huo- lehtiminen järjestelmän toimimisesta ovat palveluntuottajan vastuulla. Kodissa olevien lämmönjakolaittei- den huollosta ei ole paljon vaivaa, ja ne ovat lisäksi pitkäikäisiä. Jos laitteet pidetään koko ajan kunnossa, yksien ja samojen käyttöaika on yli 20 vuot- ta.

– Kaukolämpö on kohtalaisen vä- hähuoltainen, sanoo liiketoiminta- johtaja **Tomi Hautakoski**.

Kiinteistön omistaja on itse vas- tuussa kiinteistössä olevasta laitteis- ton kunnosta, ja jotkut energiayhtiöt tekevät siitä asiakkaan kanssa jopa sopimuksen, jossa velvoite määri- tellään. Hautakoski muistuttaa, että laitteiston kuntoa pitää seurata tark- kailemalla, että siitä ei esimerkiksi kuulu ylimääräisiä ääniä. Lämmi- tyspiirin sihti pitää puhdistaa vuo- sittain, kuten kaikissa vesikiertoon perustuvissa lämmitysjärjestelmis- sä.

– Huoltovapain lämmitysjärjestel- mä on ilman muuta sähkö, Hauta-

Puupelletistä on tullut monissa paikoissa korvaaja öljylämmitykselle, jota ei enää asenneta uusiin taloihin. Tutun vaalean pelletin lisäksi markkinoilla on mustaa pellettiä, joka valmistetaan lämpökäsitellystä puumassasta.

Freepik

Energiatehokkaat ja hiljaiset lämmitysratkaisut

NIBE
Maalämpö-
ja ilmavesi-
lämpöpumput

GENERAL
Ilmalämpöpumput
lämmitykseen
ja viilennykseen

LVI Hosionaholta saat kaikki LVI-alan palvelut pitkällä kokemuksella, reippaalla otteella ja avaimet käteen -palveluna.

Luottamalla paikalliseen yrittäjään voit olla varma siitä, että kotisi LVI-tarpeet huomioidaan ja niihin reagoidaan nopeasti myös asennustyön jälkeen. Meille on tärkeää olla aina asiakkaan tavoitettavissa ja valppaana vastaamaan pieniinkin kysymyksiin.

Soitapa siis Matille,
puh. 044 773 1320!

LVI Hosionaho

lvihosionaho.fi
info@lvihosionaho.fi

koski toteaa.
Sähkölämmitystä ei voi huoltaa itse, eikä se sinänsä tarvitse huoltoa. Oli käytössä sitten suora tai varaa-va sähkö, lattia-, katto- tai jokin muu lämmitys, ainoa asia, jonka omistaja voi tehdä, on katsoa, että laitteet ja termostaatit ovat ehjiä. Termostaattien säätö on toki hyvä tarkistaa ennen lämmityskauden alkua, ja varmistua, että märkätiloissa lämmitys on päällä kesän jälkeen.

Suosittu ilmalämpöpumput

Erilaiset pumpuilla toimivat lämmitysjärjestelmät perustuvat lämpöenergian siirtoon ilmasta tai maan sisältä. Niiden vahva etu on, että ne tuottavat päästötöntä lähienergiaa koko kiinteistön lämmitykseen tai hybridilämmityksen yhtenä osana. Kiinteistön omistajalta ne vaativat jonkin verran huoltotöitä ja lisäksi ammattilaisen tekemiä tarkistuksia.
Suositettu energiatehokas ilmalämpöpumppu eli ilma-ilmalämpöpumppu ei yksinään riitä lämmittämään omakotitaloa Suomen olosuhteissa, eikä sillä voi lämmittää kotitalouden käyttövedtä eikä liittää sitä vesikiertoiseen järjestelmään. Talviasuttavissa taloissa se toimii parhaiten osana hybridilämmitystä jonkin toisen lämmitysjärjestelmän rinnalla.
Ilmalämpöpumpulla siirretään ul-

Ilmalämpöpumpulla siirretään ulkoilman lämpöenergiaa sisätiloihin tai toisin päin; huoneita jäähdytettäessä lämpöenergia virtaa sisältä ulos.

koilman lämpöenergiaa sisätiloihin tai toisin päin; huoneita jäähdytettäessä lämpöenergia virtaa sisältä ulos.
Laitteistoon kuuluu lämmitettäviin tiloihin asennettava sisäyksikkö ja rakennuksen ulkoseinustalle kuuluva ulkoyksikkö. Niitä voi huoltaa itse puhdistamalla lämmityspiirin sihdin sekä ulkoyksikön rutilän ja tuulettimen. Ammattilaisen tekemässä huollossa puhdistetaan sisäyksikön kenno sekä puhallinpyörä ja tarkastetaan kylmäaineet. Keväällä on myös hyvä varmistaa laitteen kondenssivesiputken toimiminen kaatamalla sen läpi vettä, jotta tiedetään, että missään ei ole tukoksia.

Tarkkana sihtien kanssa

Ilma-vesilämpöpumppu toimii kuten ilmalämpöpumppu, mutta lämpö siirtyy vesivaraajaan eikä suoraan ilmaan. Se lämmittää talouden käyttöveden, mutta huoneilman jäähdyttämiseen se ei sovellu yhtä helposti kuin tavallinen ilmalämpöpumppu. Poistoilmalämpöpumpun toimintaperiaate on käytännössä samanlainen, mutta se ottaa lämmön talosta poistettavasta ilmasta, siirtää sen vesikiertoiseen lämmönjakojärjestelmään ja lämmittää siten myös lämpimän käyttöveden. Poistoilmapumpun toiminta edellyttää siis, että ilmastointi on riittävän tehokas, jotta

poistoilmaa riittää.
Maalämpö on pumppujärjestelmistä vanhin. Maalämmitystä on käytetty omakotitaloissa 1970-luvulta alkaen, ja kalliista alkuinvestoinnista huolimatta se on ollut suosittu. Hyötyjä on paljon, koska maalämpö lämmittää sekä rakennuksen että käyttöveden ja kesällä sen energia-kaivoa voi hyödyntää sisäilman viilentämisessä.
Samat huolto-ohjeet pätevät periaatteessa kaikkiin lämpöpumppuihin, paitsi että maalämpöpumpussa puhdistettavia sihtejä on kaksi, ilmavesilämpöpumpuissa yksi. Ilmalämpöpumpun huolto on hyvä teettää ammattilaisella. Silloin puhdistetaan sisäyksikön kenno sekä puhallinpyörä ja tarkastetaan kylmäaineet. Maa- ja ilmavesilämpöpumppujen huollossa puhdistetaan sihdit, tarkistetaan paineet ja optimoidaan laitteisto toimimaan kiinteistön tarpeiden mukaan.
- Ensimmäinen huolto tehdään yleensä käytöstä riippuen yhdestä kolmeen vuotta asennuksen jälkeen. Sen jälkeen parin kolmen vuoden välein, Tomi Hautakoski neuvo.

Lämmittävät kattilat työllistävät

Lämmityskattiloihin perustuvat lämmitysjärjestelmät tarkoittavat, että jotain ainetta poltetaan lämmitysenergiaksi. Puhutaan tulesta, ➤

PK NUOHOUS
JA KIIINTEISTÖTYÖT OY

Tulisijojen nuohous
Ilmanvaihdon puhdistus ja säätö

NUOHOUS
info@pknuohous.fi
Puh. (06) 868 0300

ILMASTOINTI
joonas.kankainen@pknuohous.fi
Puh. 050 513 1450

Hanna Siivoo

Iloista kotisiivousta Kokkolassa!

040 414 8860 | hannakinnunen@hannasiivoo.fi
www.hannasiivoo.fi

Rakennus ja Peltityö Kellosoalo Oy

Rakennuspeltityöt
Vesikourut kanttiset ja pyöreät,
alastulot, tikkaat, lumiesteet,
piipunpellitykset asennettuna
KATTOREMONTIT asennettuna/tarvikkeet

Pyydä tarjous!
peltityokellosoalo.fi

0500 557 178 Teerikuja 1, Kannus

Takkatulua ei kannata hylätä kokonaan, vaikka puunpolton vähentämistä suositellaan. Perinteinen uunilämmitys kestäisi, vaikka kaikki muu energiansiirto jostakin syystä katkeaisi.

” Ympäri vuotisessa käytössä olevassa talossa laillisella lisenssillä toimivan nuohoojan on nuohottava ja tarkistettava piiput ja tulisijat vuosittain.

savusta ja noesta, ja silloin puhutaan aina myös sekä savukanavien että laitteiston tiheistä puhdistuksista ja huolellisesta seurannasta. Ne vaativat huoltoa jopa pari kertaa vuodessa, eivät pelkästään uuden lämmityskauden edellä.

Lämmityskattiloista lämpö siirtyy useimmiten vesikiertoiseen järjestelmään, joka siis lämmittää myös talouden käyttöveden. Myös ilmaan lämpöä puhaltava järjestelmä on mahdollinen.

Kauimmin tunnettu kattilaa käyttävä lämmöntuottotapa toimii öljyllä, aikaisemmin myös koksilla tai kivihiilellä. Öljyllä lämmittäjän säännöllisiä tehtäviä ovat öljypolttimen suuttimen ja savukanavan puhdistuttaminen.

Puupelletistä on tullut tavallinen lämmitysöljyn korvaaja. Pelletti on puusta valmistettu polttoaine, jota syötetään ruuvikuljettimen avulla lämmityskattilan polttimeen. Kattilat ovat jälkipolttokattiloita, mikä tarkoittaa, että pellettien palaessa syntyvät palokaasut poltetaan uudelleen, jolloin syntyy ensimmäistä polttokertaa korkeampi lämpötila ja pellettilämmityksestä saatava hyöty kasvaa.

Puu palaa aina epäpuhtaammin kuin öljy, joten pellettilämmitys vaatii paljon huoltotyötä. Polttimon ja savukanavien huolto pitäisi teettää ammattilaisella kahdesti vuodessa.

– Pelletinsyöttölaite eli ruuvikuljetin pitää puhdistaa samaten kaksi kertaa vuodessa, samoin koko pel-

lettikattila. Myös öljykattila ja öljypolttimon suutin puhdistetaan kerran vuodessa, Tomi Hautakoski selittää.

Hän muistuttaa, että vaikka kattilan ja syöttölaitteen puhdistus on omin avuin mahdollista, hyvin harva osaa tehdä sen oikein. Jos puhdistaminen laiminlyödään tai tehdään huolimattomasti, laitteisto voi mennä jumiin tai siihen tulee muita toimintahäiriöitä.

Halko ja klapi, pelastajat

Perinteistä uunilämmitystä ei kaikkisissa yhteyksissä luokitella lämmitysjärjestelmäksi. Sitä käytetäänkin nykyään harvoin yksinään, mutta se sopii hybridilämmityksen osaksi sekä ennen kaikkea kodin viimeiseksi hätävarajärjestelmäksi.

Suhtautuminen uuni- ja takkalämmitykseen on näinä aikoina kaksijakoista. Puun poltto lisää hiukkaspäästöjä, mutta vaikean energia- tai muun kriisin kohdatessa puulämmitys toimii ilman mitään muuta energialähdettä. Se olisi siis ainoa varma kodin lämmön pelastaja, jos kaikki muut energiansiirtomahdollisuudet pettäisivät.

Omakotitaloihin on suositellaan juuri siitä syystä hankkimaan ainakin yksi varaava takka tai uuni ja jonkinlainen polttopuuväkä. Uunien kunto kannattaa tarkistaa ennen pakasten tuloa, jotta ne ovat varmasti otettavissa käyttöön, vaikka käyttö ei olisi säännöllistä.

Ympäri vuotisessa käytössä olevassa talossa laillisella lisenssillä toimivan nuohoojan on nuohottava ja tarkistettava piiput ja tulisijat vuosittain.

Poltettiinpa uneissa tai kattilassa mitä tahansa, savukanavien puhdistus on tehtävä säännöllisesti, ja se edellyttää myös seinä- ja lapetikkaiden sekä kattosiltojen kunnossapitoa, sillä työ on päästävä tekemään katolta käsin. Alhaalta ylöspäin tehtävä puhdistus ei riitä, paitsi satunnaisesti hätävarana.

Jos nuohous laiminlyödään, vaarana on sekä nokipalon syttyminen hormissa että tarkastamattomissa piipuissa mahdollisesti lymyävät halkeamat. Molemmista tapauksista tuli voi päästä irti ja levitä talon rakenteisiin.

Asiantuntijana liiketoimintajohtaja Tomi Hautakoski, Lämpöykkönen Oy ■

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja, osakas
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Kiinteistön virhe ja kohtuullinen reklamaatioaika

Kiinteistössä ilmenevä virhe on kriisi omistajalle. On tyyppistä, että kyseessä on ainutkertainen tilanne, johon joutuminen saa omistajan neuvottomaksi. Tilanteessa ei kuitenkaan saa jäädä passiiviseksi, vaan ostajalta vaaditaan konkreettisia ja ripeitä toimia.

Lain mukaan ostaja ei saa vedota virheeseen, ellei hän ilmoita virheestä ja siihen perustuvista vaatimuksistaan myyjälle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän havaitsi virheen tai kun hänen olisi pitänyt se havaita. Jollei ostaja ilmoita laatuvirheestä tai sopimusrikkomuksesta myyjälle viiden vuoden kuluessa siitä, kun kiinteistön hallinta on luovutettu, hän menettää oikeutensa vedota siihen.

Usein reklamaatioajan ajatellaan olevan viisi vuotta, mutta näin asia ei siis ole. Viisi vuotta on vain takaraja myyjän virhevastuulle.

Tietyissä tilanteissa ostaja voi ylittää kohtuullisen reklamaatioajan. Nämä tilanteet ovat kuitenkin harvinaisia. Tällainen tilanne on kyseessä silloin, jos myyjä on toiminut kunnianvastaisesti ja arvottomasti. Tällaista toiminta voi olla esimerkiksi silloin, jos myyjä salaa kaupan kannalta olennaisia tietoja tai peittää kosteusvaurioita rakenteisiin. Tällaisessa tilanteessa ei ole tarvetta suojella myyjää myöhäisiltä vaatimuksilta, koska myyjä ei ole toiminut vilpittömässä mielessä.

Reklamaatioaika lasketaan ajankohdasta, jolloin ostajan olisi pitänyt havaita virhe ja ymmärtää sen merkitys. Laissa mainittu kohtuullinen aika on väljä käsite, joka ei anna yhtä oikeaa vastausta siitä, milloin reklamaatio on tehty oikea-aikaisesti. Yleisesti on katsottu, että kohtuullisena reklamaatioaikana on pidetty muutamaa kuukautta. Puoli vuotta voi olla liian pitkä aika. Toisaalta pitkäkin reklamaatioaika voidaan joissain tapauksissa hyväksyä, mikäli virheen selvittäminen on aikaa vievää.

Oikeuskäytännössä kohtuulliseksi katsottuun aikaan ovat vaikuttaneet muun muassa virheen laatu, laajuus sekä olosuhteet. Reklamaatioaika voi myös vaihdella saman kiinteistön eri virheiden osalta. Kohtuullisen ajan arviointi on aina kokonaisharkintaa ja käsitteen väljyys johtaakin siihen, että hyvin usein kiinteistöä koskevissa riita-asioissa myyjä esittää ainakin varmuuden vuoksi väitteen reklamaation myöhästymisestä. Ostajan ei

kannatakaan koskaan aiheettomasti lykätä reklamaation tekemistä, sillä kohtuullisen ajan pituus antaa mahdollisuuden erilaisiin tulkintoihin.

Reklamaatioaika on alun perin säädetty nimenomaan myyjän suojaksi, jolloin ostaja ei voi odotella reklamoinnin kanssa loputtomiin. Ostajan kannalta kohtuulliseen reklamaatioaikaan puolestaan sisältyy se, että ostaja ehtii tarkastaa kiinteistön, tutkia mahdolliset havaitsemansa puutteet ja tilata paikalle tarvittaessa asiantuntijan.

Ostajan on tärkeä huomioida, että oikein tehty reklamaatio sisältää virheilmoituksen lisäksi vaatimukset. Mikäli vaatimukset puuttuvat kokonaan, kyseessä ei ole lain edellyttämä reklamaatio. Käytännössä ostajan täytyy ilmoittaa, vaatiiko hän kaupan purkua, hinnanalennusta vai vahingonkorvausta. Myös rahallisen vaatimuksen suuruusluokka on ilmoitettava. On tyypillistä, että reklamaatio tehdään pian selvittelyn varhaisessa vaiheessa ja sitä täydennetään sitä mukaa, kun tutkimukset edistyvät ja saadaan selvyys virheiden korjauskustannuksista.

Ratkaisussa KKO 2016:69 ostajat eivät olleet reklamaatiokirjeessään esittäneet konkreettisia vaatimuksia vaan ainoastaan ilmoittaneet varaavansa mahdollisuuden esittää tarkempia korvausvaatimuksia myöhemmin. Vaatimukset hinnanalennuksesta ja kaupan purusta oli mainittu ensimmäisen kerran vasta haastehakemuksessa lähes vuotta myöhemmin, minkä vuoksi korkein oikeus katsoi ostajien menettäneen oikeutensa vedota virheisiin, koska he eivät olleet ilmoittaneet vaatimuksistaan riittävän yksilöidysti kohtuullisessa ajassa virheiden havaitsemisesta. Ottaen erityisesti huomioon virheiden laadun ja laajuuden korkein oikeus totesi myös, että arvio korjauskustannuksista olisi ollut kohtuudella saatavissa huomattavasti lyhyemmässä ajassa, joten tätä ei huomioitu kohtuullisuusarvioinnissa. Niinpä erilaisten lisäselvitysten ja kustannusarvioiden hankinnan kanssa kannattaa myös toimia mahdollisimman joutuisasti.

Kiinteistökauppariidoissa on yleensä kyse merkittävästä taloudellisesta intressistä. Suosittelen kääntymäänkin ammattitaitoisen asianajajan puoleen, mikäli tällainen vaikea tilanne tulee eteen.

Pixabay

Kotipihan kukkaloisto saattaa olla näyttävimmillään alkusyksyllä.

Pixabay

Ruskalehdet ja kauniit marjat elävöittävät pihaa talven tuloon asti.

Talvi-istutukset kaunistavat pihaa koko kylmän kauden ajan.

Freepik

Teksti: Ulla Sirén

Syyspiha kaikilla vivahteilla, kiitos

Ilmojen viileneminen ja päivien lyheneminen ei tarkoita puutarhanautintojen loppua. Kotipihan syystöihin kuuluu monenlaista hauskaa puuhaa, mutta ei tunnelmastakaan tarvitse tinkiä, vaikka pimeä pyrkii nurkkiin ilta illalta aikaisemmin. Loppukesän ja syksyn kauneus on ainutlaatuista, ja sitä voi kotipihassakin korostaa monin keinoin. Jos hämäryys kaikesta huolimatta tuo haikeuden tullessaan, voi muistuttaa itselleen, että syksyllä puutarhaan valmistellaan uusi kevät.

Kotipihan voi rakentaa ympärivuotista oleskelua ajatellen. Eri vuoden-aikojen pihatunnelmien luomiseen ei tarvita mitään monimutkaista, vaan oikeilla valinnoilla ja ajatustyöllä pääsee pitkälle. Pihat voivat olla jopa kauneimmillaan alkusyksyllä, kun perennojen värikäs kukkaloisto pääsee oikeuksiinsa. Suomen kesä on niin lyhyt, että lämpimänä syksy-

nä joidenkin kasvien kukinta jatkuu vielä, kun puiden lehdet kellastuvat ja putoavat. Talvi-istutuksilla ja sopivalla valaistuksella puolestaan pihan saa näyttämään kauniilta siinäkin vaiheessa, kun kylmyys ja pimeys ottavat lopullisesti vallan. ProAgria Keski-Suomen sekä Keski-Suomen Maa- ja kotitalousnaisen puutarha-asiantuntija **Riitta Pe-**

räinen rohkaisee kotipuutarhureita nauttimaan syyskaudesta niin monella tavalla kuin suinkin.

Istuta värejä ja ikivihreää

Jos haluaa pihan kukkivan syksyllä, pitää tietysti valita mieluisimmat syyskukat. Esimerkiksi syysleimu, syysasteri ja komeamaksaruoho kuk-

kivat näyttävästi vielä syyskuussa, samoin monet daaliat ja ruusut.

Riitta Peräinen kehottaa ottamaan huomioon myös pensaskasvit, sillä puiden ja pensaiden lehdet pitävät yllä luonnon väriloistoa, kun kukat ovat jo luovuttaneet. Monet hyöty- ja koristepensaat ovat näyttäviä sekä kukinta-aikaan että syysasustaan. Esimerkiksi höyhenpensas

kukkii touko- kesäkuussa kevein valkoisin kukin ja lehahtaa syksyllä heleen oranssinkeltaiseksi. Keijuangeron kukat ovat vaaleanpunaiset, mutta syysväritys tummanpunainen tai purppurainen. Myös pihlajat ja monet marjapensaat, kuten aronia, ovat loistokkaita syyspihan värittäjiä.

Nykyään on tarjolla runsas valikoima erilaisia havukasveja, myös pienikokoisia lajikkeita, jotka mahtuvat kasvamaan ahtaissakin pihoissa. Peräinen neuvoo istuttamaan havukasveja rinnakkain värikkäiden kukkien ja pensaiden kanssa. Samaan ryhmään voi sijoittaa aikaisin keväällä kukkivia sipulikukkia, kesäperennoja sekä kasveja, joilla on kaunis syysväritys. Iki vihreät havut korostavat vuorollaan kaikkien värikkäiden kasvien loistoa ja lisäävät kasviryhmissä syvyyden vaikutelmaa. Ne jäävät myös kaunistamaan talvisen valkeaa pihaa.

Valolla on monta tehtävää

Suomessa on pitkä syksy, hämärää ja pimeää riittää monen mielestä enemmän kuin tarpeeksi. Tosin suomalaiset osaavat nauttiakin hämärän hetkistä, ja syksyn ja talven kausina pihoja koristellaan mieluusti lyhdyin ja erilaisin kausi- ja jouluvaloin. Kiinteät ulkovalotkaan eivät ole olemassa vain turvallisuuden vuoksi, vaan niillä on erilaisia tehtäviä.

Riitta Peräinen suosittelee miettimään koko pihavalaistuksen siten, että se korostaa pihan tunnelmaa ja viihtyisyyttä.

– Koko pihaa ei tarvitse valaista tasisen kirkkaasti. Suosittelen, että kulkutiet valaistaan hyvin, mutta muulla alueella voi kokeilla erilaisia kohdevaloja, hän sanoo.

Matalat valaisimet, jotka valaisevat pensaita tai kasviryhmiä alhaalta päin, saavat syysvärit hehkumaan pimeälläkin. Peräinen muistuttaa, että kun valon asettaa kasviryhmän taakse, sen saa näyttämään suuremmalta. Yksittäinen valaistu kohta pihassa lisää syvyysvaikutelmaa ja tilan tuntua pienessäkin pihassa. Lisää pieniä valoeffektejä voi kehittää kausivaloista ja lyhdyistä sekä esimerkiksi valaistusta kasvihuoneesta tai pergolasta.

– Jos pihassa on talvellakin oleskelupaikka tai esimerkiksi ruukkuihin tehtyjä talvi-istutuksia, niitä voi korostaa valolla, Peräinen ehdottaa.

Pihankin voi sisustaa

Nykyaikaiset pihat ovat sisustetumpia ja kalustetumpia kuin menneinä vuosikymmeninä on ollut tapana. Osa puutarhahuonekaluista kestää ulkona sateessa ja pakkasessakin, joten kaikkia oleskeluryhmiä ei välttämättä tarvitse purkaa ilmojen viilenntyä. Kukka-astioita voi hyödyntää ympäri vuoden, mikäli ne kestävät jäätymistä, ja sommitella niihin asetelmia kanervista, sypressistä, koristekaaleista ja muista talvikasveista.

Valaistu pergola tai kasvihuone sopii oleskelunurkkauksen taustaksi ja samalla tuulensuojaksi. Viihtyisyys ympäri vuoden kannattaa ottaa huo-

mioon jo silloin, kun pihaa suunnitellaan.

– Tärkeintä suunnitteluvaiheessa on miettiä oma tarve, se mihin pihaa tai puutarhaa halutaan käyttää, Riitta Peräinen muistuttaa.

Puita ja pensaita valitessa ja istutusalueita suunniteltaessa tehdään laji- ja värivalinnat myös tulevia syksyjä ajatellen. Peräinen neuvoo miettimään ennen kasvin valintaa huolellisesti, minkä näköinen ja kokoinen se on täysikasvuisena.

– Puiden ja pensaiden taimien kanssa tehdään helposti se virhe, että ne istutetaan joko liian lähelle toisiaan tai sellaiseen kohtaan, jossa ne eivät voi kasvaa suuriksi – esimerkiksi liian lähelle rakennusta tai varjostamaan pihan aurinkoisinta nurkkausta, hän huomauttaa.

Sama koskee istutusaluetta, jonka toivotaan kukkivan kevästä pitkälle syksyyn. Iso yhtenäinen istutusalue on näyttävämpi ja pihan hoidon kannalta helpompi kuin pienet kukkapenkit siroteltuna sinne tänne, mutta aluetta ei kannata ahtaa liian täyteen. Havut, pensaat ja suurikokoiset perennat tarvitsevat tilaa juuristolleen.

Puutarhassakin trendinä on nykyään luonnon monimuotoisuus. Se tarkoittaa elintilan tarjoamista mahdollisimman monille luontokapaleille; niinpä sekä pihan suunnittelussa että hoidossa on muodikasta huomioida myös linnut, siilit, kotipuutarhurin apulaisina toimivat pikkuötökät ja muut suojaa ja ravintoa kaipaavat lajit.

Puutarhatöitä pakkasiin asti

Syksy on puutarhassa tulevan kesän valmistelun aikaa. Istutuksiin se sopii loistavasti, sillä monet kasvit lähtevät parhaiten kasvuun, kun kosteutta on riittävästi. Astiataimia voi Riitta Peräisen mukaan istuttaa milloin tahansa maan ollessa sula, mutta syksyllä kastelusta on vähimmin vaivaa.

Ainoastaan paljasjuuriset kasvit sekä jotkin hyvin herkät lajit, kuten pensasmustikat, täytyy istuttaa keväällä ja havut mieluiten jo syyskuussa, jotta ne ehtivät juurtua ennen maan jäätymistä. Myös perennapenkkin kunnostus kuuluu syksyyn.

– Helppo nyrkkisääntö on, että keväällä kukkivat perennat jaetaan syksyllä ja syksyllä kukkivat keväällä, Peräinen neuvo.

Kevään sipulikukat ovat syksyn tärkein istutustehtävä, jos haluaa kukkivan pihan huhtikuusta alkaen. Sipulit kannattaa laittaa vasta kylmään maahan, jotta ne eivät ala pyrkiä pintaan vielä syksyllä. Niiden istutuskautsi jatkuu maan jäätymiseen asti.

Syyslannoitus taas suositellaan tehtäväksi jo elokuussa, koska kasvit alkavat silloin kerätä ravinteita seuraavaa kasvukautta varten.

– Kun lehdet putoavat, kasvi on jo mennyt lepotilaan eikä enää hyödy ravinteista, vaikka niitä olisi tarjolla. Lannoitteet jäävät maahan, mutta sade- ja sulavesien mukana ne voivat huutoutua pois, Riitta Peräinen selittää.

Tulppaanit ja muut sipulikukat palkitsevat syksyn ahertajan heti keväällä.

Muista ainakin nämä:

Elokuu: Tee syyslannoitus sitä tarvitseville kasveille, jaa keväällä kukkivat perennat, kunnosta perennapenkit.

Syyskuu: Jos haluat istuttaa havukasveja, tee se nyt. Mieti talven tunnelmavalojen sijoittelu. Mieti, keksisitkö jotain uutta syksyn iloksi.

Lokakuu: Poista kukkaruukuista ränsistyneet kevät-kukat ja laadi tilalle talvi-istutukset. Haravoi paksut lehtikerrokset pois nurmikolta ja puhdista kulkutiet lehdistä. Korjaa hyötykasvien loppusato.

Marraskuu: Istuta viimeiset sipulikukat. Suojaa arimmat kasvit havuilla, kun maa on jäänytynyt.

Syyslannoitteen pitää sisältää kaliumia ja fosforia, mutta ei typpeä, jota kasvit tarvitsevat kasvukauden alussa.

Pensaiden leikkauksia ja haravointia

Useimpia pensaita ja puita voi leikata syksyllä, esimerkiksi viimeistellä keväällä tehtyjä muotoilu leikkauksia ja poistaa vioittuneita ja kuivuneita oksia. Loppusyksyn töihin kuuluu myös lehtien haravointi, jonka tarpeellisuudesta esitetään vaihtelevia mielipiteitä.

– Suosittelen poistamaan ainakin paksut lehtikerrokset, kuten vaah- teran ja tammen lehdet. Niiden alla nurmikko voi homehtua ja tukehtua, Riitta Peräinen neuvo.

Myös kulkutiet kannattaa puhdistaa lehdistä, jotka voivat syysateiden kastelemina olla petollisen liukkaita. Sen sijaan nurmikoille, perenna-alueille, kasvimaalle ja pensaiden alle voi hyvin jättää ohuen kerroksen lehtiä, mielellään ruohonleikkurilla silputtuna, lisäämään multa-kerrosta ja suojaamaan kasveja pakkaselta.

Varsinainen kasvien talvisuojaus riippuu lajista sekä odotettavissa olevasta lumimäärästä. Niissä osissa maata, joissa lumipeite on aina paksu, talvisuojausta ei paljonkaan tarvita. Sen sijaan Etelä-Suomen vähälumisilla seuduilla arimmat kasvit, kuten jaloruuusut kannattaa suojata havuilla. Se tehdään kuitenkin vasta, kun talvi on tuloillaan ja maa alkaa jäätyä kovaksi. ■

EKO-MAAKELLARI - LYÖMÄTÖN VAIHTOEHTO
Eri kokoja, ilmastointi, tuplaovet, erilaisia sisustusvaihtoehtoja
puh. 06-722 5192, 0400-160 053 | www.kovjokielement.fi

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Omakotitalkkari auttaa, kun talon ylläpito käy liian työlääksi

Pihatyöt ja muut kodin ylläpitotoimet ovat monille omakotiasujille mukavaa puuhastelua, mutta vaativat myös melkoisesti aikaa ja jaksamista. Ei siis mikään ihme, että omakotitalkkareiden palvelujen kysyntä on ollut viime vuosina vain kasvussa.

Vaikka vuodenajat vaihtuvat, omakotitalossa tekemistä riittää. Talvella työllistävät esimerkiksi lumityöt, kesällä nurmikon leikkuu ja muut puutarhatyöt, syksyllä taas pensassavotta ja lehtien haravointi – ja joillain vielä kaiken muun päälle klapien teko ja sisään kantaminen. Näiden ohella omakotiasujan on huolehdittava toki myös kotinsa siivouksesta, monenlaisista asioinneista ja pienistä korjauksista niin talon sisä- kuin ulkopuolellakin.

Vähemmälläkin saisi päivänsä täytettyä! Asiaa ei helpota se, että usein noiden askareiden tekoa voi vaikeuttaa sairaus, korkea ikä tai jokin muu pysyvä tai väliaikainen este. Joku saattaakin jo harkita talonsa myyntiä, mikäli sen ylläpito alkaa käydä liian kuormittavaksi.

Muuttaminen ei ole kuitenkaan ainoa ratkaisu ongelmaan. Avuksi voi ottaa omakotitalkkarin – mikäli sellainen vain omalta alueelta sattuu löytymään.

Omakotiyhdistykset ylläpitäneet talkkaritoimintaa

Omakotitalkkaritoiminta on ollut Varsinais-Suomessa vahvaa, toteaa **Harri Nurmi**, Omakotiliiton Varsinais-Suomen piirihallituksen puheenjohtaja. Hän on ollut mukana toiminnassa vuodesta 2001 alkaen, jolloin piiriyhdistys oli jo aloittanut talkkaritoiminnan koordinoinnin paikallisyhdistystensä tueksi. Oma-

kotiasujien talkkaripalvelujen tarve oli tuolloin havaittu jo Suomen Omakotiliiton tasolla, mutta kaikilla paikallisyhdistyksillä ei ollut resursseja järjestää palveluja jäsenilleen itse.

– Silloin työllistämispuna oli projektiraha, joka saatiin vuodeksi tai kahdeksi vuodeksi. Samalla työntekijöiden palkkakuluihin yhdistys sai palkkatukea, Nurmi kertoo.

Työntekijät on olleet pääosin pitkäaikaistyöttömiä, jotka on työllistetty paikallisyhdistyksille omakotitalk-

kareiksi työllistämistuen eli palkkatuen avulla. Näin yhdistyksille ei ole koitunut mahdolltomia kuluja toiminnan pyörittämiseen, ja yhdistysten jäsenille on voitu tarjota tarpeellisia palveluja avuksi talon ja tonttien ylläpitoon. Nurmi lisää omakotiyhdistysten toimivan omakotitalkkareiden virallisena työnantajana. Piirijärjestön tuella myös asiaan kuuluvat vastuu- ja tapaturmavakuutukset ovat hoituneet sujuvasti yhdistyksille.

– Jos omakotitalkkari tekee asiakkaan luona tahattoman vahingon, meidän vakuutus on tarvittaessa turvana korvaamaan sen.

Omakotitalkkarilta edellytetään monipuolista osaamista

Nurmi on ollut aktiivisesti mukana omakotitalkkaritoiminnan organisoinnissa jo yli 10 vuoden ajan. Hän toteaa talkkaripalveluiden kysynnän olleen vain kasvamaan päin.

– Parhaimmillaan tässä Varsinais-Suomen piirissä on ollut yli 50 omakotitalkkaria töissä. Viime vuonna-kin meillä oli kolmisenkymmentä talkkaria.

Asiakkaat ovat arvostaneet talkkaripalveluja, mutta myös omakotitalkkarit itse ovat kokeneet työnsä mielluisiksi. Piirijärjestön edustajana Nurmi on ollut haastattelemassa useita heidän talkkareistaan ja myös vastaillut tehtävästä kiinnostuneiden yhteydenottoihin.

– Työ on hyvin itsenäistä ja vapaa- ta. Vaikka talkkarilla on työnohjaaja, hän ei pyöri selän takana.

Olipa kyseessä sitten hiekoitus tai lumityöt, haravointi tai pensaidenleikkaus tai vaikkapa terrassin tervaus, omakotitalkkari pääsee hyödyntämään taitojaan ja kokemustaan muiden hyväksi.

– Henkilöstä riippuen klapeja on hakattu ja kannettu sisälle, Nurmi toteaa. Vaikka kaikilta omakotitalkkareilta edellytetään toki jonkinasteista kädentaitoa ja kykyä monenlaisiin tehtäviin, hän huomauttaa osan heistä olevan hyvinkin käteviä käsistään. Varsinaista ammattitaitoa omakotitalkkarin tehtävä ei kuitenkaan vaadi.

– Oli eräskin henkilö, joka osasi korjata ruohonleikkureita, mutta osatyökykyisenä ei voinut olla enää niissä hommissa. Hän pystyi kuitenkin tekemään näitä töitä, mitä meillä oli tarjota.

Tärkeä apu kotona asumisen helpottamiseen

Nurmi arvioi omakotiasujien kaipaavan talkkariapua eniten esimerkiksi haravointiin, nurmikonleikkuuseen ja pensaiden leikkaamiseen. Monet asiakkaista ovatkin tyypillisesti iäkkäitä henkilöitä, joilta kodin tai mökin pihatyöt ei enää onnistuisi aivan omin voimin.

– Asiakkaat ovat pääasiassa sellaisia, että jos talkkaritoimintaa ei olisi, osa heistä olisi aikamoisessa pu-

lassa, Nurmi huomauttaa.

Esimerkiksi jalkavaivainen ei välttämättä pysty enää tekemään kodin puutarhanhoitoa tai nurmikonleikkuuta omin voimin. Omakotitalkkari voi puolestaan istuttaa kukatkin asiakkaan puolesta, jos on tarve.

Kotitalkkaripalveluiden avulla voidaan auttaa ihmisiä, jotka pärjäävät muuten kotonaan hyvin, mutta eivät jaksa tehdä raskaampia kotitöitä, Nurmi summaa. Palvelut ovat siis merkittäviä myös yhteiskunnan tasolla: se, että henkilö pystyy asumaan kotonaan omakotitalkkarin palvelujen tuella, tulee yleisesti ottaen edullisemmaksi kuin tämän siirtyminen laitoshoittoon.

– Autetaan pihahommissa, pestään ikkunoita, käydään kaupassakin, hän mainitsee esimerkkinä.

Aivan kaikkea omakotitalkkarit eivät kuitenkaan voi tehdä:

– Omakotitalkkari tekee sellaisia töitä, joita asukas itsekkin tekisi normaalitilanteissa. Ammattitaitoa vaativia töitä ei tehdä, Nurmi painottaa. Esimerkiksi sähköasennukset, katolle kiipeäminen tai isojen pihapuiden kaato on siis syytä jättää niihin erikoistuneiden ammattilaisten tehtäväksi.

Kotitalkkaripalveluiden kysyntää riittää

Omakotiliiton Varsinais-Suomen piirissä omakotitalkkaritoimintaa on järjestetty nyt vähän yli 20 vuoden ajan. Nurmi toteaa palvelun olleen pidetty. Liiton paikallisyhdistysten omakotitalkkarit palvelevat kuitenkin vain jäseniä; kyseessä ei ole siis kaupallinen palvelu.

Kentällä riittää silti Nurmen mukaan kysyntää laajemminkin, myös kaupallisille toimijoille. Hänenkin kotikaupungissaan Liedossa kylätalkkarina toimii yksityinen yrittäjä.

– Kyllä niitä hänenkin palveluita tarvitaan. Mekin olemme antaneet hänelle töitä, joita meidän talkkarimme ei voi tehdä.

Nurmi arvioi omakotitalkkareita olevan eniten Etelä-Suomessa, etenkin Varsinais-Suomen ja Uudenmaan alueella. Mitä pohjoisemmaksi mennään, sitä vähemmän talkkaripalveluja on ollut tarjolla. Tarvetta palveluille kuitenkin on riittämiin. Hän kertoo ohjeistaneensa viime aikoina myös muiden piiriosastojen paikallisyhdistyksiä eri puolella Suomea talkkaritoiminnan käynnistämiseksi.

Keski- ja Pohjois-Suomessa talkkaripalveluita tarjoavat usein yksityisyrittäjät toiminimellä. Myös monet omakotiyhdistykset ovat Nurmen mukaan järjestäneet talkkaripalvelunsa toiminimiyrityksen avulla. Vaikka se vaikuttaakin palveluiden hinnoitteluun, sillä hintaan on sisällytettävä muun muassa arvonnlisävero, monille tärkeintä on, että talon ylläpitoon on ylipäänsä mahdollista saada kaivattua apua.

FRESH-KOTI
ARKEEN JA JUHLAAN

- Kotisiivous
- Ikkunanpesu
- Pihatyöt
- Lastenhoito

Tilaa iloa
ja aikaa
arkeen!

FRESH-KOTI OY

Puh. 045-314 4942

asiakaspalvelu@freshkoti.com

www.freshkoti.com

HUOLELLISTA JA VÄLITTÄVÄÄ APUA
KOKKOLAN ALUEELLA

- Kotisiivoukset • Yrityssiivoukset • Asiakkaan kotona tehtävät avustustyöt
- Asiointiapu • Pyykkihuolto ja ruoanvalmistus • Muut sovitut palvelut

puh. 044 999 3733 | info@kotiapukihveli.com | kotiapukihveli.com

Työllistämispalveluiden uudistus vaikutti talkkaritoimintaan

Omakotiliiton Varsinais-Suomen piirijärjestön alueella on parhaimmillaan ollut työssä yli 50 omakotitalkkaria, joiden varsinaisena työnantajana on ollut omakotiyhdistys, jonka alueella talkkari toimii. Viime vuonnakin työssä oli Harri Nurmen mukaan yli 30 omakotitalkkaria.

Tilanne on nyt oleellisesti muuttunut. Työllistämispalvelut siirtyivät vuoden alusta valtion TE-keskuksilta kuntien vastuulle. Siinä missä piirijärjestö aiemmin asioi keskitetysti TE-toimiston kanssa ja määräraha omakotitalkkarin palkkaamiseen tuli valtiolta, nyt yhteistyökumppanina onkin 27 kuntaa. Muutos ei sujunut aivan nikotteluitta.

Nurmi kertoo jokaisen kunnan vastaavan nyt oman budjettinsa kautta kuntansa työttömien työllistämiseen liittyvistä kuluista. Kulujen arviointi on ollut kuitenkin osalle kunnista haastavaa. Sen seurauksena yhdistykset eivät ole saaneet enää palkkatukea samassa mitassa kuin aiemmin työllistääkseen paikallisia pitkäaikaistyöttömiä omakotitalkkareiksi.

– Osa kunnista on ilmoittanut, että palkkatukea varten ei ole määrärahaa. Osa kunnista on taas ilmoittanut, että entisen 100 %:n palkkatuen sijasta saatavilla on vain 50 % tai 70 % palkkatukea. Ja osa kunnista ei anna mitään työllistämistukea enää yhdistyksille, hän ihmettelee.

Vaikka vuodenvaihteessa tapahtuneet muutokset työllistämispalveluissa ja palkkatuessa ovat aiheuttaneet katkoja talkkaritoimintaan, Nurmi vakuuttaa, että tarkoituksena on jatkaa palvelua mahdollisuuksien mukaan.

– Työntekijöiden osalta uskon, että se oli hyvä parannus. Nyt aluetoimistoja on kuntien alueella, kun ennen palveluja oli vain Salossa ja Turussa, ja työntekijät menivät sinne. Työnantajan osalta muutos on ollut enemmän haasteellinen, hän pohtii. ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Lajittelu kannattaa myös kodin ulkopuolella

Toimivalla jätehuollolla on suuri yhteiskunnallinen vaikutus, jota harva tulee ajatelleeksi. Jätehuolto on ympäristöterveyttä, ja jätteistä tullut arvokasta raaka-ainetta, jota kannattaa kuljettaa yli valtiorajojenkin. Omakotiasuja voi kantaa kortensa kekoon noudattamalla lajitteluohjeita, mutta kodin lisäksi lajittelua olisi hyvä päästä tekemään myös muissa arjen ympäristöissä.

– Lajittelua voidaan edelleen parantaa. Asuinkiinteistöillä on aivan huikeat lajittelumahdollisuudet, ja ne ovat parantuneet koko ajan, toteaa Suomen Kiertovoima ry KIVO:n toimitusjohtaja, DI **Jutta Laine-Ylijoki**. Esimerkiksi yleinen yhdyskuntajätteen kierrätysaste on Suomessa hänen mukaansa nousemaan päin. Tekemistä olisi lähinnä muovin ja puupakkausten lajittelussa. Kirimiseen olisi vielä aihettakin.

Tilastokeskuksen mukaan Suomen yhdyskuntajätteen kierrätysaste oli vuonna 2024 noin 44,6 prosenttia. EU puolestaan on asettanut jäsenvaltioilleen yhdyskuntajätteiden kierrätystavoitteet: 55 % vuoteen 2025 mennessä, 60 % vuoteen 2030 ja 65 % vuoteen 2035 mennessä.

– Suomi on niistä joltain osin perässä, mutta niin on moni muutkin maa, huomauttaa Laine-Ylijoki. Asiaan vaikuttavat hänen mukaansa muun muassa elintapojen muutokset:

– Suomessa on ollut perinteisesti erittäin korkea paperinkierrätysaste. Paperin käyttö on vähentynyt, joten myös sen vaikutus kokonaisasteeseen on vähentynyt.

– Suomessa on ollut perinteisesti erittäin korkea paperinkierrätysaste. Paperin käyttö on vähentynyt, joten myös sen vaikutus kokonaisasteeseen on vähentynyt.

Vaikka kotitalouksien rooli korostuu usein julkisessa keskustelussa, hän muistuttaa, ettei kierrätystavoite koske vain kotitalouksia. Yhdyskuntajätettä tuottavat kaikki ihmisten toiminnot niin työpaikoilla kuin vapaa-ajallakin.

– Ihmiset eivät todellakaan pysy sitä kierrätysprosessia yksin tekemään, vaan koko arvoketju osallistuu kierrättämiseen.

Keräyksen ja kierrätyksen oltava kustannustehokasta

Laine-Ylijoki muistuttaa, ettei kierrätysaste ole välttämättä yksi ja ainoa tavoite, vaan asiassa on huomioitava

myös resurssiviisaus, ympäristövai-
kutukset ja toiminnan kustannukset.

– Kuljetus ja keräys ovat niin kalliita
infroja, että ihan pienillä määrillä se
ei ole kannattavaa. Jotta kierrätykses-
tä saadaan kustannustehokasta toi-
mintaa, jätteitä on oltava riittävästi
saatavilla. Yksittäisten henkilöiden
kustannukset eivät saa karata aivan
taivasiin, hän toteaa.

Jonkin yksittäisen haja-asutus-
alueen asukkaat saattavat ihmetel-
lä, miksei heilläkin ole omaa keräys-
pistettä. Jos keräyspisteitä sijaitsisi
kuitenkin joka haja-asutusalueella,
myös kustannukset nousisivat kor-
keiksi. Jätteenkeräyspalvelut makse-
taan viime kädessä kuluttajan kuk-
karosta; tuottajayhteistyö näkyy siis
suoraan tuotteiden hinnoissa.

– Se monesti unohtuu, että tässä
koko ajan optimoidaan ihmisten jä-
tehuoltomaksuja.

Samalla keräysverkoston tulee kui-
tenkin olla riittävä ja helposti saavu-
tettava. Esimerkiksi Laine-Ylijoki nos-
taa pakkausjätteen keräysvelvoitteen,
joka laajeni vuonna 2024 koskemaan
myös yli neljän huoneiston kiinteistö-
jä. Se ei suinkaan heikentänyt kaup-
pojen pihalla olevien Rinki-pisteiden
suosiota, vaan kerätyn jätteen määrä
on hänen mukaansa vain kasvanut.

**Biojätteen erilliskeräys
vaikuttanut positiivisesti**

Kun lajittelu tehdään mahdollisim-
man helpoksi – kustannusviisautta
unohtamatta – ihmiset myös lähtevät
siihen mukaan, toteaa Laine-Ylijoki.
Sama koskee hänen mukaansa bio-
jätteen erilliskeräystä.

Vuoden 2024 heinäkuusta alkaen
kaikissa yli 10 000 asukkaan taajamis-
sa oli aloitettava biojätteen erilliske-
räys tai kompostointi – myös omako-
titaloissa.

Laine-Ylijoki kertoo biojätteen eril-
liskeräyksen olleen iso askel: biojäte
on painavaa ja helpottaa siten tun-
tuvasti massaperustaisen kierrätys-
tavoitteen saavuttamista, toisin kuin
esimerkiksi kevyet muovipakkaukset.

Vaikka biojätteiden lajittelussa on
hänen mukaansa vielä kehitettä-
vää, suunta on jo oikea. Sekajätteen
koostumusta mitataan säännöllises-
ti, ja tuoreimmissa mittauksissa on jo
nähty biojätteen määrän sekajättees-
sä vähentyneen selkeästi.

– Biojätettä päättyy noin 100 000 ton-
nia vähemmän sekajätteen joukkoon
verrattuna vuosituhannen alkuun.

**Kimpparatkaisut ja
yhteisöllisyys avuksi
jätehuoltoon**

Mitä lähempänä ja helpommin saa-
tavilla jätteenkeräyspiste on, sitä to-
dennäköisemmin jätteet löytävät
tiensä oikeaan paikkaan. Laine-Yli-
joki muistelee 400 metrin olevan jois-
sain yhteyksissä todettu maksimie-
täisyys, jonka päähän ihmiset viitsi-
vät vielä jätteensä kuljettaa.

– Tietyllä tavalla jätteet tупpaavat
menemään sinne, missä niistä hel-
poiten pääsee eroon.

Tämä edellyttää kuitenkin toimivaa

infraa. Lisäksi jätteenkeräyspistei-
den sijoitteluun vaikuttavat kuntien
rakennusmääräykset ja asemakaava.
Joillain alueilla ratkaisua onkin haet-
tu esimerkiksi pientaloalueiden yhe-
teisistä korttelikeräyksistä.

– Myös biokimppaa on joillain alu-
eilla aika paljon käytössä. Sehän on
oikein hyvä ratkaisu, Laine-Ylijoki to-
teaa.

Hän painottaa siisteyden ja ym-
päristöterveyden ylläpidon tärkeyt-
tä jätekimppojen osalta. Pientaloalu-
eiden yhteisistä kimpparatkaisusta,
olipa kyse sitten bio- tai sekajättees-
tä, on ilmoitettava paikalliseen jäte-
huoltoyhtiöön ja varmistettava, että
ratkaisu on kunnan rakennusmäärä-
ysten mukainen.

– Ja jonkun pitää huolehtia, että
ympäristö pysyy siistinä ja jätemaksu
tulee maksetuksi, Laine-Ylijoki muis-
tuttaa.

– Kiinteistönomistajan vastuulla on
myös sen jätehuoneiston siisteys ja
ylläpito, ja että se on työturvallinen
kuskelle.

**Puutarhajäte helposti
keräykseen kimppalavalla**

Puutarhajätteen käsittely on varsin-
kin syksyisin monen omakotiasujan
päänvaivana. Haravointijätettä, risu-
ja ja oksia kun voi kertyä yllättävän-
kin suuria määriä.

Alueelliset jätehuoltoyhtiöt tarjo-
avat syksyisin usein pidennettyjä jä-
teasemien aukioloaikoja ja erilaisia
kampanjoita, jotta puutarhajättees-
tä päästään eroon vaivattomasti. Jot-
kut niistä ottavat risut, oksat ja lehdet
vastaan jopa veloitukselta.

Laine-Ylijoki huomauttaa osal-
la pientaloasujista voivan olla kom-
postori puutarhajätteitä varten. Hän
muistuttaa, että silloin biojätettä var-
ten on kuitenkin tehtävä erillinen
komposti.

– Se, mitä ehkä suosittelisin ja mitä
tällä seudulla on harrastettu, on että
otetaan keväisin ja syksyisin lava,
joka täytetään yhdessä.

Yhteinen jätelava ja talkoot ovat ol-
leet Laine-Ylijoen omallakin pienta-
loalueella tapana jo 25 vuotta. Hän
kertoo asukkaiden tilaavan lavan ke-
vällä vähän ennen äitienpäivää ja
syksyllä ennen isänpäivää. Näin kaik-

ki kimpan yhdeksän taloa saavat
puutarhajätteensä helposti toimitet-
tua keräysasemalle, eikä kenenkään
tarvitse ryhtyä kuljettelemaan niitä
vaivalloisesti omin päin.

– Siinäkin voi kimppoja hyödyn-
tää. Olen huomannut, että niitä tääl-
lä harrastetaan. On välillä sekajäte-
lavakin, jos ihmiset haluavat siivota
varastojaan.

**Lajittelun esteenä
usein tilan puute**

On valitettava tosiasia, että jos jokin
asia ei hoidu arjessa sujuvasti, se jää
usein tekemättä.

Monen eri jätelajin lajittelu vaatii
kodissa melkoisesti tilaa, ja Laine-
Ylijoki arveleekin sopivan tilan puut-
teen voivan olla yksi lajitteluintoa
rajoittava tekijä. Lajittelumahdolli-
suuksien parantaminen voidaan ot-
taa nykyisin huomioon keittiö- tai
kotiremontin yhteydessä.

Toinen lajittelun rajoitteeksi koettu
asia on yleisesti liittynyt fasilitettei-
hin. Laine-Ylijoki toteaa, ettei kerä-
yspisteen etäisyyttä voi kuitenkaan
enää käyttää tekosyynä. Etenkin taa-
jamissa, mutta myös useimmilla ha-
ja-asutusalueilla keskeisimpien jäte-
lajien lajittelu on jo hänen mukaansa
helposti tehtävissä.

Vaarallistenkin jätteiden osalta neu-
voja ja vinkkejä on saatavilla ottamalla
yhteyttä paikalliseen jätehuoltotoimi-
jaan. Laine-Ylijoki huomauttaa lajitte-
luohjeiston myös yksinkertaistuneen:
– Muovipakkauksia ei tarvitse enää
pestä, niiden lajittelua on helpotettu.
Eikä niitä tarvitse kuivatella tiskial-
taassakaan.

Hän toteaa ihmisillä olevan kui-

tenkin lajittelun lisäksi arjessa paljon
muitakin velvoitteita. Itseään koh-
taan kannattaa olla siis armollinen,
ja aloittaa edes pienistä asioista:

– Riittää, että tekee parhaansa. Jos
olet lajitellut nyt sen kolme pakkausta,
niin ensi vuonna sitten vaikka neljä.

**Lajittelu tavaksi
muuallakin kuin kodeissa**

Vaikka kotitalouksien lajittelumahdol-
lisuudet ovat nykyisin hyvällä mallil-
la, Laine-Ylijoki kaipaisi samaa myös
muualle. Lajittelu pitäisi hänen mu-
kaansa saada mahdolliseksi ei vain
kotitalouksissa, vaan myös työpaikoil-
la ja julkisissa tiloissa – eli kaikkialla
missä ihmiset sitten liikkuvatkin.

– Se on ainoa, jolla mahdolliste-
taan laajat kierrot ja riittävä jätemää-
rien saatavuus.

Vaikka kotitalouksien rooli on jul-
kisessa keskustelussa korostunut,
hän muistuttaa ihmisten viettävän
kotonaan lopulta vain pienen osan
päivästä. Jätettä syntyy kuitenkin
muuallakin.

Yhtä lailla olisi tärkeää muistaa jä-
tehuollon olevan vain kuluttamisen
päätepiste: sen kohdalla kaikki re-
surssit on jo käytetty, Laine-Ylijoki
muistuttaa. Positiivista muutosta on-
kin haettava yhtä lailla ihmisten ku-
lutustottumuksista ja yritysten tuote-
suunnittelusta.

– Kestävässä kehityksessä se fokus
ei saa se olla vain siinä jätteessä, vaan
niissä muissa valinnoissa ja tekemi-
sessä.

*Suomen Kiertovoima edustaa jul-
kista jätehuoltoa ja kuntien 33 jätelai-
tosta. Lisätietoja: www.kivo.fi.*

Pihakantojen poistoa

siististi jyrsimellä!

040 646 9597

www.jamptijussi.com

Teksti: Siru Uusi-Seppälä

Vinkit energia- tehokkuuteen ennen lämmityskauden alkua

Energiatehokkuus alkaa kiinnostaa viimeistään siinä vaiheessa, kun omakotitalon omistaja saa lämmityskauden ensimmäisen energialaskun pöydälleen. Jo ikkunoiden ja ovien tiivisteet vaikuttavat paljon talon energiatehokkuuteen, ja sen myötä lämmityskuluihin ja asumismukavuuteen.

Omakotitalon omistajan kannattaa miettiä kotinsa energiatehokkuutta. Energiatehokkuus koostuu kolmesta asiasta: rakenteiden energiatehokkuudesta, teknisistä järjestelmistä ja siitä, miten käyttäjä itse toimii.

Energiatehokkuuden asiantuntija **Veli-Matti Virtanen** painottaa, että energian säästäminen on aina tärkeää. Kiinteistönomistajaa motivoivat usein eniten kustannussäästöt: aina kun säästää energiaa, säästää myös rahaa. Kiinteistönomistajan kannattaa myös varautua yllätyksiin ja ennakoita.

– Energian hinnat ovat pitkässä juoksussa kohonneet ylöspäin, energian hinta oletettavasti kasvaa. Tapahtumat maailmalla voivat muuttaa energian hintaa nopeastikin. Muutama vuosi sitten tuli energiakriisi ja hinta nousi todella nopeasti hyvin korkeaksi. Silloinhan oltiin pulassa laskujen kanssa. Nyt tilanne on onneksi parempi.

Hintaheilahtelujen vaikutukset ovat pienemmät energiatehokkaammissa kiinteistöissä. Virtanen kannustaa miettimään energiatehokkuutta pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti. Toinen näkökulma energiatehokkuuteen on ekologisuus.

– Energiatehokkuudella voi pienentää omaa hiilijalanjälkeä ja resurssien kulumista maapallolla. Vaikka energia olisi puhtaasti tuotettua, energian säästäminen on ympäristösyiden takia järkevää.

Mieti energiatehokkuutta remontoidessa

Energian säästämiseksi voi tehdä paljon itse. Virtanen kannustaa jokaista kodinomistajaa seuraamaan energian- ja vedenkulutusta.

– Kulutusta kannattaa seurata. Se on kodin omis-

tajan tärkeimpiä toimia. Jos kulutus nousee tai laskee selittämättömästi syystä, se voi kertoa jostain viasta, joka täytyy etsiä ja paikantaa.

Kiinteistön lämmitystapaa Virtanen pitää merkittävänä. Kiinteistöjen ja veden lämmitys on suomalaisissa rakennuksissa suurin yksittäinen energiasyöppö.

– Tilojen ja käyttöveden lämmitys voidaan tehdä eri tavoilla. Monet omakotitaloista ovat suorasähkölämmitteisiä kiinteistöjä. Nykymittapuulla ne eivät ole lämmöntuotannon kannalta kovin energiatehokkaita.

Myös ilmanvaihdolla on iso merkitys kodin energiatehokkuuteen. Ilmanvaihdon suodattimet kannattaa uusia tai puhdistaa vähintään kaksi kertaa vuodessa, jotta järjestelmä toimii energiatehokkaasti ja sisäilma säilyy hyvänä. Vanhemmissa taloissa saattaa löytyä ilmanvaihtojärjestelmiä, jotka eivät kerää lämpöä talteen.

– Remontoitavat talot siirtyvät usein lämpöä talteen ottavaan ilmanvaihtojärjestelmään.

Valitettavasti ilmanvaihdon remontointi on hie- man kalliimpaa jälkikäteen, mutta siitä saadaan merkittävää energiasäästöä pitkällä aikavälillä.

Virtanen kehottaakin miettimään energiatehokkuutta aina, kun taloon tehdään rakenteisiin koskevia remonteja.

– Parhaita hetkiä parantaa energiatehokkuutta ovat ne, kun avataan rakenteita jonkin muun toimenpiteen takia, esimerkiksi tehdään jotain seinille tai katolle. Silloin saa kaikista parhaat hyödyt, kun rakenne joudutaan muutenkin avaamaan.

Rakennukseen sinänsä liittymätön energiatehokkuuden asia on asukkaan tapa käyttää rakennusta. Esimerkiksi sisälämpötilalla on suuri merkitys.

– Kannattaa miettiä, voitaisiinko energiankulutusta pienentää asuintottumuksia muuttamalla. Jos on kaksi vierekkäistä, identtistä kiinteistöä, joista toisen sisälämpötila on 2 astetta toista korkeampi, sillä menee melkein 10 % enemmän energiaa tilan lämmitykseen vuoden aikana, Virtanen havainnollistaa.

Tarkkaile ikkunoiden ja ovien tiivisteitä

Ikkunoiden tiivisteet voivat vuotaessaan kasvaa kokoaan suuremmaksi ongelmaksi luomalla ikävän noidankehän.

– Jos tiivisteet vuotaa, se aiheuttaa vetoa, joka heikentää sisäolosuhteita. Kuvitellaan vaikka, että olohuoneessa sohvan lähellä oleva ikkuna falskaa ja kylmä ilma aiheuttaa vetoa. Silloin saatetaan ajatella, että pitää nostaa lämpöä. Tällöin koko kiinteistön energiankulutusta nostetaan vain sen takia, että tiivisteiden huono kunto ja veto aiheuttaa haittaa.

Jos huono tiiviste olisi havaittu ja vaihdettu ajoissa, vetoa ei olisi päässyt syntymään eikä energiankulutus kasvanut. Ikkunoiden tiivisteitä voi pitää silmällä vähällä vaivalla esimerkiksi ikkunanpesun yhteydessä.

– Yleensä ihmiset pesevät ikkunat vähintään kerran vuodessa. Sen yhteydessä on hyvä tarkastella tiivisteiden kuntoa ikkunakohtaisesti. Kun ikkunan avaa, voi katsoa tiivistettä ja varmistaa, että se on koostumukseltaan elastinen ja kimmoisa. Jos tiiviste on painunut lyttyyn tai haperoitunut rikki, se tulee vaihtaa, Virtanen kertoo.

Myös ikkunanpuitteiden puuosia kannattaa tarkastella. Jos maali hilseilee tai pinta lahoilee, se yleensä kertoo ilmapuodoista. Tärkeintä on tiivisteiden tunnustelu ja silmämääräinen tarkastaminen. Ovien tiivisteitä koskevat samat perusperiaatteet kuin ikkunoita: kunto tarkastetaan silmämääräisesti aika ajoin, ja tiiviste uusitaan ja vaihdetaan tarvittaessa.

– Erona on se, että ovia käytetään päivittäin ja moneen otteeseen. Tarkastusväli voi siis olla tiheämpi jatkuvan käytön takia.

Ikkunoiden tiiviyttä voi tarkastella myös erilai-

Tiivisteiden vaihtaminen on sen verran helppo toimenpide, että sen voi tehdä kokonaan itse.

silla testeillä. Yksi testi on laittaa paperi puoliksi ikkunan ja karmin väliin ja sulkea ikkuna. Paperia ei pitäisi saada vedettyä helposti ikkunan läpi. Jos näin käy, tiiviste ei toimi kunnolla. Tällöin kannattaa tarkistaa, onko tiiviste tarpeeksi iso.

Tiivistäminen ei ole kohtuuton urakka

Tiivisteiden vaihtaminen on sen verran helppo toimenpide, että sen voi tehdä kokonaan itse. Vaihtoon kannattaa varata riittävästi aikaa ja kärsivällisyyttä etenkin, jos sitä tekee ensimmäistä kertaa. Kohtuuton urakka ei kuitenkaan ole luvassa. Virtanen arvioi, että omakotitalon ikkunoiden tiivisteet saa vaihdettua päivässä. Vaihto kannattaa ajoittaa lämpimämpään vuodenaikaan:

– Jos homma ei mene kerralla nappiin, niin sitten ei kärsitä haittavaikutuksista. Itseliimautuva tiiviste, jota useimmat käyttävät, vaatii myös lämpimän pinnan, jotta liima tarttuu. Muita tapoja tiivisteiden kiinnittämiseen voi tehdä myös kylmempään aikaan, mutta ikkunoita ei yleensä viitsi pitää tiivistämisen ajan auki talvella, Virtanen huomauttaa.

Tiivisteissä löytyy mistä valita. Niitä valmistetaan erilaisista materiaaleista, lisäksi on olemassa erikoisia ja -muotoisia tiivisteitä. Valinta tehdään ikkuna- ja ovikohtaisesti. Virtasella on kuitenkin tiivisteiden valintaan yksinkertainen vinkki:

– Jos vanha tiiviste on toiminut oikein ja olet tyytyväinen, valitse samanmuotoinen ja -paksuinen. Tarvittaessa voi leikata saksilla pienen palan mukaan rautakauppaan.

Jos ikkunasta löytyy urat tiivisteitä varten, tulee valita uratiiviste. Tämä on Virtasen mukaan hyvä muistaa, mutta muutoin voi aina noudattaa aiemmin toiminutta tiivistettä. Tiivisteiden paksuuden varmistamiseen on kätevä testi.

– Ikkunan ja karmin väliin voi laittaa palan sinitarraa. Kun sulkee ikkunan ja aukaisee, sinitarra on sen välin paksuinen, joka ikkunasta pitää tiivistää.

Netissä on paljon ohjeita tiivistämiseen niin kuvina kuin videoinakin. Valmistajan ohjeet kannattaa kuitenkin aina lukea ensin läpi. Valmistajan ohjeissa voi olla kyseisen tiivisteiden kannalta olen-

naisia tietoja. Kun valmistajan ohjeita noudattaa, tiivistäminen todennäköisesti onnistuu.

Tiivisteiden vaihtoa ei tarvitse arkaila

Kokemattomalla tekijällä vaihtaminen saattaa vaatia aluksi harjoittelua. Ongelmia voi tuottaa esimerkiksi tiivisteiden saaminen oikealle kohdalle. Tiivisteiden ei tulisi liikkua aina, kun ikkunaa avataan tai suljetaan. Väärään kohtaan laitettu tiiviste voi kulua oikein asennettua nopeammin.

– Tiivisteiden pitäisi vain mennä lyttyyn, kun ikkuna suljetaan. Jos tiiviste ei ole oikeassa kohdassa ja siihen kohdistuu sivuttaisliikettä, se saa tiivisteiden irtoamaan tai repsottamaan. Tällöinkään oikean kokoisen tiivisteiden ei pitäisi päästää ilmaa aina- kaan heti läpi, mutta pinta lähtee irtoamaan seinästä, ja tiiviste alkaa kulumaan.

Myös tiivistekohdan huolellinen puhdistaminen on Virtasen mukaan tärkeää.

– Jos on jäänyt vanhan tiivisteiden roippeita tai likaa siihen pinnalle, tiiviste ei pysy niin hyvin. Eli ensin poistetaan vanha tiiviste, roskat ja liiman- jämät vanhasta tiivisteestä. Sitten pinta puhdistetaan, annetaan kuivua ja uusi asennetaan puhtaalle pinnalle.

Jos jokin menee pieleen, kannattaa asentaa kokonaan uusi tiivisteidenpätkä. Jos yksi ikkunan kantti ei mene kohdalleen, kaikkia sivuja ei kuitenkaan tarvitse vaihtaa. Tiivistenauhaa myydään onneksi jopa kymmenien metrien mitoissa.

– Jos pätkiä menee hukkaan harjoittelussa, tiivistettä riittää kyllä epäonnistuneidenkin yritysten varalta, Virtanen toteaa.

Tiivisteiden vaihtoa ei kannatakaan lii- kaa arkaila, eikä niiden asentaminen vaadi ammattilaisen tilaamista.

– Mikään ei toki estä soittamasta jonkinlaista apua paikalle, jos on epävarma taidoistaan. Mutta pääosin tiivisteiden vaihtaminen on sellainen homma, että sen pystyy kuka tahansa itse tekemään. Kannustankin, että ei muuta kuin alkaa tekemään. Siinä joko onnistuu tai vähintäänkin oppii tekemään sen paremmin, Virtanen kannustaa. ■

Teksti: Elina Salmi

Keittiö toimivaksi ja kauniiksi

Kulahtaneen keittiön ilmettä voi muuttaa aika pienin keinoin, mutta joskus syntyy halu laittaa kaikki uusiksi. Silloin yleensä tarvitaan ammattimiehiä ja joskus myös rakennuslupa.

Keittiöremonttiin ryhtymisen ja sen lopullisen toteutumisen välillä voi kulua joskus pitkäkin aika. Hyvä niin, sillä vähänkin isompaan remonttiin saa kulumaan reippaasti aikaa ja rahaa – siksi asiat on mietittävä ja suunniteltava huolella.

Onko keittiössä toiminnot oikeilla paikoilla vai pitääkö liikkumista eri pisteiden välillä jotenkin sujuvoittaa? Onko pistorasioita tarpeeksi? Entä säilytystilaa ja laskutasoja? Onko oikeissa paikoissa valoa tarpeeksi vai joutuuko kokatessa tihrustelemaan liian heikossa valaistuksessa?

Alkajaisiksi voi hakea ideoita ja inspiraatiota netistä, lehdistä, keittiömyymälöistä tai vaikka asuntomesuista. Kun omat mieltymykset alka-

vat hahmottua, on aika laatia budjetti ja sovittaa keräämistään ideoista siihen ne, joihin omat varat riittävät. On hyvä muistaa, että harvoin budjetti toteutuu sellaisenaan – pelivaraa on siis hyvä olla.

Jos on aikeissa tehdä muutakin kuin vain vaihtaa kaapinove, tiskialtaan ja ehkä hanat, voi vastaan tulla keskeisten elementtien, kuten vaikkapa vesipisteen ja viemärin tai lieden siirto toiseen paikkaan. Silloin remontti siirtyy toiseen kokoluokkaan.

Vaikka olisi aikeissa tehdä ison osan töistä itse, kannattaa isompaan remonttiin palkata hyvä suunnittelija. Hän on tärkeä apu, koska osaa ammattilaisena tehdä ehdotuksia, joilla keittiöstä saa toimivan, hoitaa lupa-

asiat ja varmistaa urakoitsijan pystyvyyden ja pätevyyden. Hyvän suunnittelijan lisäksi kannattaa satsata laadukkaisiin materiaaleihin.

Vesipisteen siirto saattaa vaatia rakentamisluvan

– Putkityöt keittiössä tarkoittavat yleensä viemäriä ja vesijohtoa. Jos niitä halutaan siirtää, saattaa toimenpide vaatia rakentamisluvan, muistuttaa erikoisasiantuntija **Juha-Ville Mäkinen** LVI-Tekniset Urakoitsijat ry:stä.

– Jos muutokset ovat niin laajoja, että järjestelmää rakennetaan kokonaan tai isolta osalta uusiksi, voi lupa olla tarpeen. Jos taas työ on niin pie-

ni, että sen voi ajatella olevan enemminkin huoltoa, niin lupaa ei yleensä tarvita. Käytäntö vaihtelee kunnittain ja helpommalla pääsee, kun kysäisee asiaa oman kuntansa rakennusvalvonnasta.

Vesipisteiden tai viemäreiden paikkoja muutettaessa on otettava huomioon joitakin luonnonlakeja. Suomessa on käytössä viettoviemärijärjestelmä ja se tarkoittaa käytännössä sitä, että viemäriputkessa pitää olla kaatoa riittävästi ja maan vetovoiman pitää pystyä vetämään jätevesi putkessa eteenpäin. Viemäriputkessa ei siis voi olla ylös tai alas meneviä mutkia tai vaikkapa kynnysten ylityksiä. Sen on pakko olla suora ja tasainen putki. Lisäksi se pitäisi saada siististi katseilta piiloon.

Freepik

Keittiötrendeissä nyt luonnon sävyjä ja älykkäitä mekanismeja

Jokainen tietysti sisustaa keittiönsä itsensä näköiseksi. Jos haluaa seurata trendejä, niin tämän hetken keittiösävyt yhdistyvät hienosti kaikenlaisiin sisustustyyliihin ja erilaisiin väriyhdistelmiin.

Murretut, maanläheiset sävyt ovat ajattomia ja tuovat rauhaa tilaan. Ne sopivat monenlaisiin sisustustyyliihin ja toimivat hyvin yhdessä niin lämpimien kuin viileidenkin värisävyjen kanssa. Mahdollisuudet erilaisiin väriyhdistelmiin ovat siis lähes rajattomat.

Murrettuja sävyjä ovat muun muassa savunharmaa, oliivin- tai metsänvihreä, terrakotta ja pehmeät hiekan sävyt ja niitä voi käyttää niin seinissä, kaappien ovissa kuin välitilan laatoissakin. Ne luovat rauhoittavan ja luonnonläheisen tunnelman, joka saa kaikki viihtymään keittiössä. Esimerkiksi pehmeänharmaa kaapisto yhdistettynä tummiin puutasoihin tai kivisiin tasoihin ja messinkisiin yksityiskohtiin luo tyylikkään ilmeen.

Verhoilla, valaisimilla tai välitilan laatoilla voi sitten tuoda halutessaan mukaan pirtsakoita sävyjä. Rubiininpunainen valaisin pöydän päällä, eloisa jalokivisävy kuten smaragdini-

vihreä välitilan laatoissa tai 70-80-lukujen rohkeista kuvi- oista ja väreistä ilmeensä saaneet verhot tuovat kontrastia.

Kiiltävät pinnat ovat väistyneet mattapintojen tieltä. Ne- kin luovat pehmeämmän ja mukavamman valaistuksen keittiöön, koska mattapinta ei heijasta valoa niin terävästi kuin kiiltävä. Lisäksi mattapinta on helppohoitaisempi, koska siinä ei näy sormenjäljet.

Nyt pinnalla ovat yleisem- minkin kestävä kehitys ja kai- paus luontoon. Kierrätettyjen elementtien käyttö ja kalus- teiden uusiokäyttö ovat tär- keitä kestävä kehityksen kannalta. Myös älyvalaistus ja vettä säästävät hanat ovat energiapihejä. Sisustukses- sa suositaan luonnonmateria- aleja, kuten puuta, bambua, kiveä ja rottinkia, käytetään paljon viherkasveja ja suosi- taan pehmeitä muotoja.

Älykkäät mekanismit teke- vät keittiöstä toimivamman ja helpomman käyttää. Peh- meästi sulkeutuvat laatikot, ulosvedettävät hyllyt ja muut käytännölliset ratkaisut hel- pottavat arkea ja lisäävät keittiön käyttömukavuutta.

Lähde: rakentaja.fi

Laatoitus ja muuraus
A. KANGAS
050 535 7489, laatoitus.kangas@gmail.com
www.laatoitusjammuurauskangas.fi

REMONTINTI
PIRKOLA
0400 588 246
www.pirkola.co

- Jos vesipisteen paikka halutaan vaihtaa, niin mahdollistahan se toki on. Silloin viemäriputken voi joutua viemään lattian läpi alakertaan tai kellariin ja rakentamaan putkea siltä osin uutena. Vesijohtojen siirtely on helpompaa, koska vesi kulkee niissä paineen avulla sekä ylös- että alas- päin. Koska vesijohdot ovat viemärei- tä pienempiä, on niiden kotelointikin yksinkertaisempaa.

Muista huolehtia astianpesukoneen vuotosuojauksesta

Vesipisteen ulkonäkö muuttuu ker- taheitolla, kun vaihtaa tiskialtaan ja hanan. Niiden vaihtamiseen ei tarvi- ta välttämättä ammattimiestä, vaan työn saa tehdä itse. Silloin pitää tie- tysti ymmärtää se tosiasia, että jos ongelmia tai vuotoja ilmenee, löytyy vahingon aiheuttaja vessan peilistä.

Astianpesukoneenkin voi asentaa halutessaan itse. Silloin on muistetta- va huolehtia, että koneen vuotosuo- jaus ja vuodon havaitsemiseen liitty- vät seikat on tehty ympäristöministe- riön asetusten mukaisesti. Asetus sa- noo selkeästi, että koneen paikka on rakennettava niin, että vuoto ilmenee heti ja että se voidaan havaita.

- Vuotokaukalo tai vastaava ratkaisu koneen alla tuo vuotoveden koneen eteen, jolloin se havaitaan heti ja on helppo hoitaa pois kuivaamalla pinta- kosteus eikä vahingosta synny silloin pidempiaikaisia seuraamuksia. Ilman vuotosuojausta pienehköstä vuodos- ta ja löysästä liitoksesta saattaa tihkua vettä koneen taakse ja alle pitkään- kin. Silloin on vaara, että rakentei- siin alkaa kehittyä terveydelle haital- lista kasvustoa. Astianpesukonetta ei myöskään saa jättää päälle valvomatta ja hana pitää muistaa sulkea aina heti, kun kone lopettaa ohjelman.

Vakuutus ei korvaa laittomista sähkötöistä aiheutuvia vahinkoja

Vaikka ison osan keittiöremontista voi halutessaan tehdä itse, niin sähkötyöt ovat selkeä poikkeus. Niitä saa tehdä ainoastaan sellainen henki- lö, jolla on asiaankuuluva pätevyys ja tarvittavat luvat. Jos johtoja kytkee henkilö, jolla ei ole siihen lupaa, voi asennuksista aiheutua pahimmas- sa tapauksessa tulipalo tai joltakulta perheenjäseneltä tai vieraalta lähteä henki. Myöskään vakuutus ei korvaa laittomista sähkötöistä aiheutuneita vahinkoja.

Asiansa osaavan sähkömiehen li- säksi onnistuneen remontin avain on hyvä sähkösuunnittelija. Hän osaa antaa kannanottoja vinkkejä esimer- kiksi pistorasioiden sijoittelusta ja va- laistuksesta ja tekee toteutussuunnit- telun niin, että johdot saadaan häivy- tettyä siististi rakenteisiin.

Keittiön sähkötöistä ehkä suuritöi- sin on lieden siirto toiselle seinus- talle, koska nykyaikainen, täysiko- koinen sähköliesi tarvitsee toimiak- seen kolmivaihevirtaa. Muuten keit- tiön sähkötyöt ovat kevyempiä ja liit- tyvät ennen kaikkea pistorasioihin ja valaistukseen. Aniharvoin keittiössä sähkönkulutus remontin yhteydessä kasvaa niin, että pääkeskuksen kokoa pitää kasvattaa.

Kaikessa remontoinnissa on aina turvallisinta toimia yrityksen kanssa - niin myös sähkö- ja putkiasioissa. Kun kuluttajan vastinparina on yritys, selustan turvaa kuluttajansuojalaki ja yrityksellä on vastuu tehdyistä töistä ja mahdollisista virheistä tai vahin- goista. Jos taas työt tekee yksityishen- kilönä sinänsä ehkä hyvinkin pätevä naapurin mies, jää vastuu itselle, sillä laki ei suojaa kahden kuluttajan välis- tä kauppaa. ■

Teksti: Elina Salmi

Auto kuntoon ennen talvikelejä

Joka syksy saamme lukea, miten talvi yllätti autoilijan. Jotta näin ei kävisi, auto on syytä laittaa iskuun hyvissä ajoin ennen kylmää vuodenaikaa. Tärkeää on myös kääntää oma ajo- ja ajattelutapansa talviasentoon.

**OSTO
MYynti
VAIHTO
RAHOITUS**

**AUTOMYYNTI
KASITEN AUTO OY**

HENKILÖ JA PAKETTIAUTOT KOKKOLASTA
www.kasitienauto.fi | 0400 587 977

Talviautoilu on taitolaji. Siihen liittyy paljon muutakin kuin vain renkaiden vaihto.

- On aina parempi hoitaa niin autoon kuin muutenkin talviautoiluun liittyvät asiat kuntoon hyvissä ajoin, itselle sopivana ajankohtana. Näin niitä ei tarvitse tehdä pakon sanelemana, kiireisenä arkiaamuna, muistuttaa Autoliiton koulutuspäällikkö **Teppo Vesalainen**.
- Yksi tärkeimmistä on auton säännöllinen huolto. Säännöllisesti huolto-ohjelman mukaan huollettu auto on toimintavarma ja turvallinen. On hyvä olla itsekin perillä siitä, mitä

huoltotoimenpiteitä auto kulloinkin tarvitsee. Jos huolto on talven lähestyessä ajankohtainen, niin se kannattaa tietysti hoitaa alta pois.

Huoltojen välissäkin on syytä kurkistaa aina välillä konepellin alle ja tarkastaa öljyn ja jäähdytinnesteen määrää. Mikäli lisäystarvetta on, kannattaa lisätä täsmälleen samoja aineita, joita järjestelmissä jo on. Jäähdytinnesteen osalta on tärkeää huolehtia siitä, että nesteen pakkaskestävyys säilyy riittävänä.

Samalla kannattaa vilkaista jarrunesteen määrää. Aniharvoin sitä joutuu itse lisäämään, mutta jos pinta alkaa

laskea, on se usein merkki siitä, että jarruissa ei ole kaikki kunnossa. Lasinpesunesteen eli kotoisammin pissapojan säiliö löytyy myös pääsääntöisesti sieltä konepellin alta ja sitä joutuu erityisesti kurakeleillä täyttämään alvariinsa. Lasinpesuneste kannattaakin vaihtaa hyvissä ajoin riittävän tymäkäksi. Mikään ei tietenkään estä käyttämästä -35 asteessa sulana pysyvää nestettä vaikka vuoden ympäri.

Talvirenkaisein enemmän urasyvyyttä ja ilmaa

– Hyvissä ajoin ennen alle laittoa on syytä tarkastaa talvirenkaiden kunto. Jos näyttää siltä, että ne joutuu uusimaan, ehtii kilpailuttaa ja hankkia uudet ennen sesongin alkua. Kilpailuttamalla voi säästää reippaasti rahaa, tietää Vesalainen.

Kilpailuttamisen voi vaivatta hoitaa niin, että lähettää samansisältöisen sähköpostin muutamalle rengaskauppialle ja valitsee niistä haluamansa.

Lain mukaan talvirenkaan urasyvyyden pitää olla vähintään kolme millimetriä, että sillä saa ajaa. Turvasuosituksena on kuitenkin vähintään viisi millimetriä. Urasyvyyttä mittaillessa on samalla hyvä katsoa, onko rengas kulunut tasaisesti vai esimerkiksi toisesta reunasta enemmän. Mikäli kuluminen on epätasaista, ovat auton pyöränkulmat pielessä ja se taas kielii siitä, että autossa voi olla jokin nivel tai pusla väljä. Tällöin pitää kulunut tai rikkiäinen osa vaihtaa ja sen jälkeen säätää pyöränkulmat kohdalleen ja hankkia uudet renkaat. Kun on liikkeellä ajoissa, ehtii nekin hoitamaan kuntoon ennen talvea.

Jos käyttää nastarenkaita, pitää tarkastaa, että kaikki nastat ovat tallella ja kunnolla kiinni. Myös renkaan ikä on turvallisuustekijä ja suositus on, että renkaita käytetään enintään kuusi ajokautta tai kymmenen vuotta valmistusajankohdasta – kumpi tulee ensin vastaan. Renkaan kyljessä, DOT-merkinnän lopussa, ovaalin sisällä oleva nelinumeroisen sarja kertoo valmistusviikon ja -vuoden. Esimerkiksi numerosarja 1621 kertoo, että rengas on tehty viikolla 16 vuonna 2021.

– Renkaiden vaihdon jälkeen pitää aina tarkistaa rengaspaineet. Suositelen, että talviaikaan renkaassa pidetään ilmaa 0,2 baria valmistajan suositusta enemmän, koska lämpötilan laskiessa 10 astetta, myös rengaspaine putoaa 0,1 baria.

Valot, vilkut, lukot ja avaimen paristot

Valojen ja vilkkujen toiminta pitäisi tarkistaa viikoittain, mutta tietysti asia korostuu, kun pimeä vuodenaika lähestyy. Autossa onkin hyvä pitää mukana varapolttimoita kaiken varalta. Myös pyyhkijän sulat on vaihdettava, jos ne jättävät kalvoa tai raitoja.

Auton lukkopesät Vesalainen suosittelee voitelemaan lukko- tai aseöljyllä. Samaa tavaraa kannattaa ruisauttaa myös lukittavan bensatankin ja mahdollisen suksiboxin lukkoihin.

– Niissäkin autoissa, joissa oven lukkopesä ei ole näkyvässä, se löytyy

yleensä jonkin peitelevyn alta hätätilanteita varten. Sekin kannattaa ottaa esiin ja voidella.

Useimmissa uudehkoissa autoissa on kauko-ohjainavain, joka mahdollistaa ovien avaamisen autosta riippuen nappia painamalla tai kahvaan tarttumalla. Avaimen paristot kannattaa vaihtaa säännöllisesti, esimerkiksi aina renkaiden vaihdon yhteydessä. Siten tulee varmistettua, että avain toimii mahdollisimman hyvin ympäri vuoden.

Varsinkin talvella avain helposti kylmettyy takin taskussa, jolloin hyväkään paristo ei välttämättä kykene luovuttamaan virtaa riittävästi ovien avaamiseksi. Tällaista tilannetta varten on syytä perehtyä myös auton hätäavaus- ja -käynnistysjärjestelmiin, jotta ei jää auton ulkopuolelle ulkoilupaivän päätteeksi.

Maskipeiton asennus ja vahaa pintaan

– Jos autossa saa käyttää maskipeittoa, käyttäisin sitä ehdottomasti. Uusissa autoissa on kuitenkin paljon sellaista tunnistin-, tutka- ja anturitekniikkaa, jota ei saa peittää, joten ei kannata askarrella mitään omatekoisia viritelmää pahvista, vaan käyttää autonvalmistajan suosittelemaa malikohtaista peittoa.

– Maskipeiton hyötyjä on muun muassa se, että moottori lämpiää nopeammin ja jäähtyy hitaammin. Peitto myös suojaa jäähdyntä kiveniskemiltä ja estää monenlaisia jäätymisongelmia kokonaisvaltaisesti, kun ajoviima ei pääse moottoritalaan. Maskipeiton ansiosta moottoritala säilyy myös puhtaampana.

Maskipeiton käyttöaika on usein sama kuin talvirenkaiden käyttöaika. On tietysti hyvä käyttää tervettä maalaisjärkeä: jos talvella tulee pidempi lämpöjakso, saattaa maskipeitto olla järkevää ottaa tilapäisesti pois.

Auton maalipinta on hyvä suojata vahaamalla auto keväin syksyin. Vahatusta pinnasta kura ja suolariskeet irtoavat helpommin. Muita talvelta varjeltavia ovat esimerkiksi automaattisesti kääntyvät peilit. Mekanismi voi rikkoutua, jos peili on jäänyt. Toiminto siis kannattaa kytkeä pois päältä talven ajaksi.

Auton esilämmitys – on se sitten niin sanottu lohkolämmitin tai polttoainetoiminen lisälämmitin – kannattaa ottaa käyttöön kun lämpötila laskee lähelle nollaa. Useimmissa sähköautoissa on jo valmiiksi monipuoliset esilämmitysmahdollisuudet.

Sisätilojen esilämmityksen ansiosta ikkunat ovat usein valmiiksi sulat ja auto odottaa kuljettajaa muutenkin mukavan lämpöisenä. Asenna siis sisätilanlämmitin ajoissa takaisin telineeseensä ja etsi lämmitysjohto.

Vaihda laiska akku ajoissa

12 voltin akku on keskeinen kapine sujuvan talviautoilun kannalta niin polttomoottori- kuin sähköautoissa. Akkuongelmat ovat Vesalaisen mukaan suurimpia työllistäjiä myös Autoliiton tiepalvelussa.

Renkaat myy ja asentaa Autohuolto MEG.

Nyt myös ilmastointihuolto!

p. 040 7400 300 • www.autohuoltomeg.com

AUTOMAA KATSASTUS

KATSASTUS

NETTIAJANVARAUKSELLA:

65 €

sis. päästömittaukset

Henkilöautot ja (n2) kevyet kuorma-autot 5 000 kg asti

www.automaa.fi/katsastus-kokkola

PRISMANTIE 1, KOKKOLA
Puh. 020 780 7170

– Keskiavertoakun käyttöikä on noin viisi vuotta. Jos syksyllä kelien viiletyksellä tuntuu siltä, että akku pyörittää starttia laiskanlaisesti, kannattaa akku silloin vaihtaa. Ja taas mielummin ajoissa, itselle sopivana ajankohdaksi, eikä pakon sanelemana, jonain kiireisenä arki-aamuna, kun pitäisi päästä liikkeelle.

– Myös autonkäyttötapa vaikuttaa akun kuntoon. Jos ajetaan pakkaskeleillä koko ajan vain lyhyttä matkaa kotoa töihin ja takaisin, ei kylmä akku ehdi latautua tarpeeksi ja sen varaus pikku hiljaa laskee. Markkinoilla on jälkikäteen asennettavia, melko edullisia akkulämmittimiä. Osa näistä on verkkovirtakäyttöisiä ja osa taas menee päälle, kun auto käynnistetään tai akkua ladataan ulkopuolisella laturilla. Akkulämmitin lämmittää akun, jolloin se pystyy ottamaan vastaan latausvirran paremmin.

Lämpimät vaatteet lyhyillekin kauppareissuille

Kylmän kelin aikaan liikkeelle lähdettäessä pitää huolehtia, että kaikilla on riittävän lämpimät vaatteet mukana. Moni ajattelee, ettei tarvitse toppatakia, kun lähtee käviseemään kaupassa, mutta koskaan ei voi tietää, mitä sattuu. Jos auto tekee tenän ja alkaa jäähtyä, muuttuu olo nopeasti kurjaksi liian kevyessä varustuksessa.

On myös liuta tavaroita, jotka pitäisi löytää talviautosta. Sellaisia ovat esimerkiksi lumiharja, jääskrapa ja autoon käyttöön sopivankokoinen lumilapio.

Tarpeellisia ovat myös ensiapulauku, tasku- tai otsalamppu uusien paristojen ja heijastinliivit jokaiselle.

Niitä ei kannata laittaa auton tavaratilaan alimmaiseksi, vaan mielummin esimerkiksi sivulokeroihin, joista ne löytyvät hätätilanteessa nopeasti. Heijastinliivit mahtuvat väkiväliä ovitaskuihin. Ne kannattaa pukea päälle jo autossa sisällä, jos tulee tarve poistua autosta.

Puhelimeen kannattaa ladata tiepalvelusovellus tai vähintäänkin laittaa yhteystietoihin tiepalvelun numero. Niiden turvin avun saa tarvittaessa nopeasti.

Viimeisenä vaan ei vähäisimpänä tehtävänä on kääntää kuljettajan pää talviasetuksille. Liukkaat kelit vaativat totuttua alhaisempaa nopeutta ja riittävää ennakoituaikaa.

– Tuttuunkaan mutkaan ei liukkaalla kelillä parane tulla kesävauhdilla, ettei käy pahasti. Kelin mukaisen tilannenopeuden lisäksi talviajon turvallisuutta lisää kunnollinen turvaväli. Edellä ajavaan pitäisi olla väliä vähintään neljä sekuntia.

Turvavälin voi tarkistaa yksinkertaisella tempulla. Kun edellä ajava ohittaa jonkin kiintopisteen – kuten liikenne-merkin, tolpan tai edessä olevan sillan varjon – alkaa laskea rauhallisesti neljään. Vasta sen jälkeen saisi olla itse saman kiintopisteen kohdalla.

– Riittävä turvaväli antaa mahdollisuuden ajaa omilla – ei edellä ajavan – ehdoilla. Silloin jää paljon enemmän aikaa havainnoida, arvioida, ajatella ja toimia. ■

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kompostoida voi myös talvella

Talvikompostointi on oma lajinsa. Hyvin lämpöeristetyin kompostorin lämpö säilyy vuoden ympäri, mutta avuksi kannattaa ottaa myös muutama vinkki:

- 1. Vie säännöllisesti uutta jätettä
- 2. Lisää riittävästi kuiviketta
- 3. Tyhjennä myös talvella
- 4. Säädä ilmanvaihtoa pienemmälle

ja jäätyy herkästi talvella. Siksi kompostimassan päälle on tärkeää lisätä riittävästi kuiviketta, vähintään kolmasosa viedyn jätteen määrästä.

Kompostoria on tyhjennettävä myös talvella. Kun kompostista tyhjennetään jäähtynyttä kompostimassaa, kompostin toiminta yleensä piristyy. Kerralla tyhjennetään korkeintaan 1/3 tilavuudesta.

Pikakompostorin ilmanvaihtoa voi säätää tyhjennysluukun yläpuolisella säätökiekolla. Kun ilmanvaihtoa säädetään pienemmälle, pääsee kompostorin sisään vähemmän kylmää ulkoilmaa.

Kylmällä ilmalla sekoittaminen jähdyttää kompostoria. Siksi talvella riittää, että kompostia möyhittää kolmen, neljän viikon välein. Riittää, että sekoitetaan noin 40 sentin pintakerrosta.

Lähde: www.biolan.fi

Dreamstime

Tykkää **FACEBOOKISSA!**
meistä

facebook.com/omakotilehti

Ristikon ratkaisu edellisestä lehdestä.

RISTIKKO

Kou- Pajula
KIELI luista Puolisot

YÖKI!

Auto

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

Käytetään kokkailussa

Holma Reini

Kuu- samo	Hampaissa Nasta	ASTIA Miehiä	Loput Röp- pärei	Vilja Hongat	Imat- ralla	10 + 11	PELI	Golda	Esko & Aalto	Pa- hoin- voiva	Tola Erkit	Kasvi Saksassa	Athos	Kova veto	Kukka	Elokuviissa	Heinä- tyttö	Kiltteys F1-Jean	Kor- keudet Elvis	ORM	Täht- distöt	Junalle huonot	Maa- laus	Tehtaissa Kokoelmia	Prinsessa Saaristoa	Kauppoja	Kir- ja	Pe- suun	Ken- guru maasta	Lau- laja	Ennen yötä Disco	Kau- punki	30 20 10 3,14x2
----------------------	----------------------------	-------------------------	-----------------------------	-------------------------	------------------------	--------------------	-------------	--------------	-----------------------------	--------------------------------	-----------------------	---------------------------	--------------	----------------------	--------------	--------------------	-------------------------	-----------------------------	----------------------------------	------------	-------------------------	---------------------------	----------------------	--------------------------------	--------------------------------	-----------------	--------------------	---------------------	---------------------------------	----------------------	---------------------------------	-----------------------	------------------------------------

Oletko jo
tutustunut?
omakotilehdet.fi

Smart Siivous.fi

**Fiksumpaa Arkea myös
kotitalkkari palveluilla!**

**Kaikki siivous- ja kotityöpalvelut
fiksusti & siististi! (Myös Alv O % -palvelut)**

Ota Yhteyttä!
050 535 5611
050 305 0077

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Mielensäpahoittajia ja sokerinlainaajia

Naapureissa on aina riittänyt aihetta huumorille. Teppo Tulppu, Ned Flanders, Mielensäpahoittaja – aineksia riittää moneen arkkityyppiin. Naapuruussuhdetta on vaikea päästä pakoon. Ei siis ihme, että naapurien käytös herättää helposti tunteita, oli se sitten huvitusta tai suuttumusta. Vaikka naapuri on läheinen, häntä harvoin pääsee itse valitsemaan.

Mihin naapuria sitten oikein tarvitaan, muuhun kuin sarjakuviin ja sketseihin? Luvan kysymiseen ainakin: Tietyt rakennustyöt omalla tontilla edellyttävät naapurin kuulemistä. Puista ja pensaista tonttien rajalla olisi hyvä sopia naapureiden välillä. Jos lähellä tontin rajaa sijaitsee rakennus naapurin puolella, se tulisi ottaa huomioon esimerkiksi grillikatosta rakentaessa paloturvallisuuden kannalta. Grillien savut tai vaikkapa paljasta tyhjennettävät vedet pitäisi ratkaista niin, etteivät ne kulkeudu naapurin tontille.

Kun vierekkäin eletään, riidoilta ei välttämättä voi täysin välttyä. Tämä näkyy viranomaispuolellakin: Naapurin tien käyttäminen ja erilaiset rakennelmat tontilla ovat yleisiä rikosilmoitusten syitä. Kovat äänet aikaisin aamulla tai myöhään

illalla jakavat mielipiteitä, ja ylipäättään naapuruudessa törmäävät erilaiset tavat elää. Olisikin tärkeää pystyä ensisijaisesti keskustelemaan kasvatusten keskenään yhteisistä asioista. Kun naapurin toiminta ärsyttää, hyvät kommunikointitaidot ovat kullannarvoiset, niin kuin missä tahansa muussakin ihmissuhteessa. Vaatimustaan sijaan naapuria olisi hyvä lähestyä valmiina kertomaan omasta kokemuksestaan ja kuulemaan toisen näkökulma.

Vaikka joskus on syytä ottaa poliisi mukaan, suurimmassa osassa naapureiden välisiä riitoja ei ole kyse rikoksesta tai edes rikkomuksesta. Jos riita ei lienny, on mahdollisuus kääntyä naapuruussovittelun puoleen. Sovittelua tarjoaa esimerkiksi Naapuruussovittelun keskus. Sovittelun keskeisiin periaatteisiin kuuluvat dialogisuus, sovittelijan puolueettomuus ja keskustelun luottamuksellisuus. Oikeassa oleminen tai sen todistaminen on harvoin hedelmällinen tavoite riidassa, ei myöskään naapuruusriidassa. Sen sijaan jo huolensa kanssa kuulluksi tuleminen voi auttaa kohti sopuisaa yhteiseloa.

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja on Euroopan
parlamentin jäsen.

Naapuruutta voi lähestyä myös hyvän lähimmäisyyden näkökulmasta. Mitä se on tässä ajassa? Se voi olla tyypillistä sokerin lainaamista naapurille lähikaupan ollessa kaukana tai kiinni. Se voi olla turvallisena aikuisena toimimista, kun päivän jälkeen naapurin koululainen tulee yksin kotiin, ja avain onkin unohtunut repusta. Se voi olla lumitöissä auttamista tai kukkapenkin kastelua lomamatkan aikana. Se voi myös olla yes in my backyard -asennetta, kun uutta kehitysvammaisten palvelukeskusta kaavoitetaan kunnassa.

Yhteiskunnallisen kriisinsietokyvyn kannalta naapurustot voivat muodostua tärkeiksi yhteisöiksi. Riittäisikö porakaivosta vettä toisillekin vesikatkon yllättäessä? Voisiko naapuri tulla lataamaan puhelimensa, jos aurinkopaneelit toimivat sähkökatkosta huolimatta? Pitäisikö naapurin pappaa käydä moikkaamassa, kun myrsky tukki tiet eikä kotihoito päässyt käymään? Häiriötilan ei tarvitse olla pitkä ja vakava, että päivittäinen elonpiiri supistuu. Silloin korostuu, onko naapureina tavattu olla mielensäpahoittajia vai sokerinlainaajia.

ULKOPINNAT KERRALLA KUNTOON!

**AITO
PINTA**
AIDOSTI
AMMATTILAINEN

- Tiilikaton pinnoitukset ja huollot
- Peltikattojen maalaukset ja pesut
- Talonmaalaukset
- Sadevesikourut

PAIKALLISTA PALVELUA!

**RAHOITUS
ALKAEN
30 €/kk**

**HYÖDYNNÄ
KOTITALOUS-
VÄHENNYS**

PYYDÄ TARJOUS JA OSALLISTU 5000€ ARVOISEN MAALAUSLAHJAKORTIN ARVONTAAN! KATSO LISÄTIEDOT: WWW.AITOPINTA.FI/ARVONTA

TILAA ILMAINEN ARVIOKÄYNTI: 050 336 2443

Aito Pinta Oy

Lekatie 8, Kokkola • 050 336 2443 • myynti@aitopinta.fi • www.aitopinta.fi

Laitetaan terassit kuntoon!

Laadukkaat terassilasitukset

LASIPEKKA
Lasitukset ja terassit

Puh. 045 878 2644 | pekka@lasipekka.fi
www.lasipekka.fi

LASITEKIN TUOTTEILLA LUKSUSTA ARKEEN

UNELMIESI LASITERASSI

Toteutamme unelmiesi terassin toiveidesi mukaan, perustuksista alkaen aina viimeisiä viimeistelyitä myöten.

- Terassilasit • Saunan lasiseinät • Erikoislasit ja peilit
- Mittatilaus eristyslasit ja tasolasit • Polykarbonaatit

Lasit kätevästi myös verkkokaupasta!
Hyödynnä rahoitusmahdollisuus

www.lasitek.fi

LASITEK

040 754 6413 • Pajatie 23, 85500 Nivala

*Tykkää
meistä
FACEBOOKISSA!*

facebook.com/omakotilehti

Omakoti
www.omakotilehdet.fi